

Milieueffectrapport

NIMBY

**Heeswijkse
Aa-beemden**

**Ontwikkeling
bedrijfs-
activiteiten
Gebr. Dijkhoff
bv**

Inhoudsopgave

	Aanleiding	3
1	Inleiding	5
2	Natuur, ecologie	7
3	Landschap	17
4	Water	29
5	Geluid	31
	Bijlagen	

23 december 2016

Het onderhavige rapport is opgesteld door Enviro Challenge bedrijfsadviseurs in het kader van het bestemmingsplan “Heeswijkse Aa-beemden”. Met betrekking tot de aspecten “ecologie”, “landschap” en “water” is bijgedragen door ELINGS uit Heeswijk-Dinther.

inhoud : Gabriëlla M.T. Janssen en Kurt Van Rompaey
opstelling : Kurt Van Rompaey
assistentie : Sonja Creemers

autorisatie : ir Gabriëlla M.T. Janssen, MTQM

bron illustratie voorpagina : werkenaann279noord.nl

Aanleiding

voorlopig
toetsingsadvies
Commissie m.e.r.

Op 6 december 2016 heeft de Commissie m.e.r. in het kader van het project “Gebiedsontwikkeling Heeswijkse Aa-beemden, gemeente Bernheze” een voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport uitgebracht (projectnummer 3055). In het bedoelde toetsingsadvies zijn voor vier aspecten essentiële tekortkomingen vastgesteld, met name ten aanzien van :

- natuur, ecologie;
- landschap;
- geluid; en
- water.

werkwijze

Het voorliggende document dient te worden beschouwd als een aanvulling op het rapport “Milieueffectrapport - NIMBY Heeswijkse Aa-beemden - Ontwikkeling bedrijfsactiviteiten Gebr. Dijkhoff bv” van 18 september 2016, met als doel om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen.

aanvulling

De aanvulling dient als volgt te worden geïnterpreteerd :

- Voor wat betreft de aspecten “natuur, ecologie” en “landschap” wordt de tekst uit het hoofdrapport herhaald, aangepast en aangevuld. Voor het aspect “natuur, ecologie” vervangt paragraaf 2.1 uit het onderhavige document paragraaf 4.5.1 in de hoofdtekst en paragraaf 2.2 vervangt paragraaf 6.3.1. Paragraaf 3.1 vervangt paragraaf 4.6 en paragraaf 3.2 vervangt paragraaf 6.4.
- Het aspect “water” ontbrak in het hoofdrapport. De teksten uit paragraaf 4.1 zouden in het hoofdrapport onder een nieuwe paragraaf 4.7 komen en paragraaf 4.2 onder een nieuwe paragraaf 6.5.
- Hoofdstuk 5 van het voorliggende document is niet zozeer een aanvulling op het hoofdrapport, maar heeft enkel als doel om aan te geven op welke wijze het bestemmingsplan “Geluidzone Dijkhoff” is aangepast. Bovendien komt de illustratie op bladzijde 88 uit het hoofdrapport (geluidzone) te vervallen.

1 Inleiding

1.1 Bijstelling planvoornemen

Het eerste overleg tussen Gemeente Bernheze en Gebr. Dijkhoff bv aangaande de plannen met betrekking tot de bedrijfsontwikkeling vond al ruim zes jaar geleden plaats, namelijk op 2 juli 2010. Dit leidde in augustus 2012 tot een principebesluit van de betrokken overheden. De opgerichte projectgroep met vertegenwoordigers van partijen, aangevuld met grondeigenaren en -gebruikers, heeft vervolgens constructief gewerkt aan een breed gedeelde en gedragen gebiedsontwikkeling. Het resultaat hiervan was een intentieovereenkomst in januari 2014. Toen echter de samenwerkingsovereenkomst in februari 2015 zou worden ondertekend, gaf één grondeigenaar te kennen uit de samenwerking te stappen vanwege een te groot risico. Op datzelfde moment werd een vraagprijs voor de betrokken eigendommen op tafel gelegd, die zodanig bezwaarlijk bleek te zijn dat deze na diverse pogingen de doodsteek voor het initiële plan is geweest. Dit heeft ertoe geleid dat de voorgenomen beekdalbrede ontwikkeling, waarbij de Aa zou worden verlegd en aan beide zijden van de Aa een natuurzone zou worden ingericht, geen kans heeft gekregen. Uiteindelijk is in maart 2016 noodgedwongen naar een ander plan uitgeweken.

1.2 Toelichting huidige situatie

afweging

In het milieueffectrapport zijn de effecten van beide onderzochte alternatieven voor de relevante aspecten afgewogen ten opzichte van de volgende situaties :

- referentiesituatie; en
- vergunde situatie.

referentiesituatie

Voor de referentiesituatie is uitgegaan van de bestaande, legale toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkelingen. Dit houdt in dat bestaande activiteiten die op dit moment niet toegestaan zijn conform het vigerende bestemmingsplan, *niet* tot de referentiesituatie zijn gerekend.

vergunde situatie

Omdat buurtbewoners en gebruikers van het gebied beter bekend zijn met de feitelijke activiteiten van het bedrijf (ongeacht of deze in strijd zijn met het bestemmingsplan) dan met de bestaande legale toestand, zijn de alternatieven eveneens afgezet tegen de feitelijke situatie, rekening houdend met de autonome ontwikkelingen. Deze situatie is de “vergunde situatie” genoemd. Het bovenstaande impliceert dat het hinderniveau dat momenteel (feitelijk) door de buurt wordt ervaren, strookt met de conclusies over de vergunde situatie.

strijdigheid
bestemmingsplan

Tot voor kort is het gebruik van de inrichting aan de Heeswijkseweg door Gebr. Dijkhoff bv echter gedeeltelijk - met name ten aanzien van de recyclingactiviteiten - in strijd geweest met het vigerende bestemmingsplan. Op 7 juli jongstleden heeft het bedrijf echter een tijdelijke omgevingsvergunning aangevraagd om te mogen handelen in strijd met de ruimtelijke regels. De bedoelde vergunning is verleend en per 7 september 2016 in werking getreden. Voorts heeft het bedrijf de afgelopen tijd reeds een gedeelte van het populierenbos ten oosten van het bedrijfsterrein in gebruik genomen. Het betreft een bos dat is aangeduid als "Natuurnetwerk Brabant" (voorheen "EHS"). Op dit punt wordt nader ingegaan in hoofdstuk 2 van de voorliggende aanvulling.

1.3

Instemming betrokken overheidsorganisaties

overheden

Met het voorkeursalternatief in het voorliggende milieueffectrapport (alternatief 2) wordt ingestemd door onder andere de volgende betrokken overheidsorganisaties :

- Waterschap Aa en Maas;
- Provincie Noord-Brabant; en
- Gemeente Bernheze.

instemming

De goedkeuring van de genoemde betrokkenen blijkt impliciet uit de deelname aan de hierboven vermelde projectgroep en expliciet uit de documenten die als bijlage 1 zijn opgenomen.

2 Natuur, ecologie

Dit hoofdstuk belicht het aspect “ecologie” in het plangebied “Heeswijkse Aa-beemden”. Hierbij komen eerst de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen aan bod (paragraaf 2.1), gevolgd door de effectbeoordeling en een vergelijking van de alternatieven (paragraaf 2.2).

2.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

1 Algemeen

Het aspect “ecologie” bestaat in de onderhavige rapportage uit een tweetal onderdelen, namelijk enerzijds beïnvloeding van de ecologische waarde en anderzijds ecologische verbinding.

ecologische waarde

De beïnvloeding van de ecologische waarde behelst de volgende twee componenten : structuur en diversiteit. De structuur of samenhang in een gebied draagt bij aan de ontwikkelingspotentie voor flora en fauna. Dit wordt bepaald door de aan- of afwezigheid van mogelijkheden voor verbindingen. De diversiteit of variatie in leefgebieden draagt bij tot de soortenrijkdom van een gebied.

ecologische verbinding

De ecologische verbinding betekent in dit geval het verbindend element langs de Aa, hetgeen wordt bepaald door de ruimte rondom de Aa.

2 Heeswijkseweg

ecologische potentie

Zowel in de referentiesituatie als in de vergunde situatie zijn de ecologische potenties van de betrokken gronden rondom de Aa laag. De oorzaak hiervan ligt vooral in het sterk gereguleerde waterpeil van de Aa, het gebrek aan dynamiek, en het intensieve agrarische en bedrijfsmatige gebruik van de omliggende gronden. Met name de kanalisatie van de Aa heeft ertoe geleid dat de omstandigheden dusdanig zijn veranderd dat kenmerkende waarden zijn verdwenen of drastisch zijn verminderd.

beekdal Aa

Het beekdal van de Aa heeft een sterke invloed op de ecologische waarde van het gebied. De Aa, van oorsprong een meanderende en langzaam stromende laaglandbeek met goed ontwikkelde watervegetatie en rijke fauna, is omgeven door onder andere moerasjes, vochtige en natte loofbossen. In het plangebied is van dit oorspronkelijke beekdallandschap relatief veel verloren gegaan. Intensief gebruik van de agrarische gronden zorgt ervoor dat deze ongeschikt zijn voor veel van de karakteristieke flora en fauna van het beekdallandschap. De plantengroei in de Aa is eenvormig.

Natuurnetwerk Brabant (EHS)

Over een gedeelte van het plangebied ligt de aanduiding van “Natuurnetwerk Brabant” (voorheen “EHS”). Dit betreft enerzijds een gedeelte van het natte populierenbos ten oosten van het bedrijfsterrein en anderzijds agrarische gronden ten westen van het bedrijfsterrein. Het plangebied grenst aan de Aa, die als EHS is aangewezen.

populierenbos

Het populierenbos ten oosten van het bedrijfsterrein is opgenomen op de Natuurbeheerkaart van Provincie Noord-Brabant als “rivier- en beekbegeleidend bos” en als “haagbeuken- en essenbos”. Het betreffende bos heeft in 2010 zware schade opgelopen door een storm, waarbij alleen de buitenste rij populieren langs de Aa intact is gebleven. Nadien zijn de omgewaaide bomen (in het midden) verwijderd en is de vrijgekomen grond in gebruik genomen voor de opslag van recyclinggranulaat, vooruitlopend op het planvoornemen. In bijlage 2 wordt voor het voormalige populierenbos een beschrijving gegeven van de ecologische waarden in de meest aannemelijke situatie.

niet gerealiseerde EHS

De agrarische gronden (weilanden) aan de westzijde van de locatie zijn aangeduid als “nog niet gerealiseerde EHS”.

soorten

Aangaande de soorten die mogelijk op de planlocatie aan de Heeswijkseweg aanwezig zijn, geldt het volgende :

- In het gebied kunnen grondgebonden zoogdieren en amfibieën voorkomen, zoals egel, konijn, veldmuis en gewone pad;
- Op de locatie komen mogelijk enkele plantensoorten voor van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit betekent dat het bij ingrepen voor deze soorten niet noodzakelijk is om een ontheffing te vragen;
- De Alpenwatersalamander overwintert mogelijk in het bos op de locatie. Door eventuele werkzaamheden aan het bos buiten de overwinteringsperiode uit te voeren, worden negatieve effecten op de Alpenwatersalamander voorkomen. De overwinteringsperiode loopt globaal van half oktober tot en met februari;
- Voorts maakt de locatie mogelijk onderdeel uit van het leefgebied van de steenmarter (tabel 2 van de Flora- en faunawet). Het voornemen zal geen negatieve effecten tot gevolg hebben ten aanzien van de steenmarter omdat er voor deze soort op de locatie voldoende leefgebied beschikbaar blijft. Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat er verblijfplaatsen van de steenmarter op de locatie aanwezig zijn;
- De mogelijk in het plangebied voorkomende vleermuizen staan vermeld in tabel 3 van de Flora- en faunawet en de Habitatrichtlijn en zijn strikt beschermd. Uit onderzoek blijkt dat vleermuizen in het plangebied foerageren. De ontwikkeling op het bedrijfsterrein aan de Heeswijkseweg heeft geen invloed op deze functie. Ook in de nieuwe situatie blijft het terrein immers geschikt om te foerageren. Er is geen duidelijke vliegroute over het terrein vastgesteld; en
- Het plangebied is tot slot geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten (tabel vogels van de Flora- en faunawet).

autonome ontwikkelingen

De bijdrage van de autonome ontwikkelingen van het gebied aan de ecologische en landschappelijke waarden is beperkt. Het intensieve gebruik van de oevers van de Aa blijft behouden (enerzijds door agrarische activiteiten, anderzijds door activiteiten van bedrijven). De Aa blijft hierdoor gekanaliseerd en zal niet in significante mate bijdragen aan het vergroten van de ecologische en landschappelijke waarden van het gebied.

Illustratie :
Bestaande en nieuwe
natuur (Natuurnetwerk
Brabant / EHS)
(schematische voorstelling)
(bron :
ELINGS)

3 Lariestraat

Ook de kenmerken van het bedrijfsterrein aan de Lariestraat (verharding) en de agrarische omgeving hebben tot gevolg dat bijzondere flora en fauna hier in de referentiesituatie en de vergunde situatie nauwelijks voorkomen. In de groene rand rondom het terrein kunnen grondgebonden zoogdieren en amfibieën voorkomen. Ook is deze locatie geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten (tabel vogels van de Flora- en faunawet).

Illustratie :
Stormschade aan
populierenbos aan
oostzijde van locatie
aan Heeswijkseweg
in 2010
(bron :
Gebr. Dijkhoff bv)

Illustratie :
Stormschade aan
populierenbos aan
oostzijde van locatie
aan Heeswijkseweg
in 2010
(bron :
Gebr. Dijkhoff bv)

2.2

Effectbeoordeling en vergelijking alternatieven

beoordelingskader

Voor het aspect “ecologie” geldt het volgende beoordelingskader.

aspect	criterium
ecologie	ecologische waarde, structuur
	ecologische waarde, diversiteit
	ecologische verbinding

effectbeoordeling
alternatieven

In de volgende paragrafen worden de effecten van de verschillende alternatieven beoordeeld voor de bovenstaande criteria.

1 Alternatief 1

Heeswijkseweg

In alternatief 1 is de ruimte voor de ontwikkeling van de ecologische waarde aan de Heeswijkseweg beperkt doordat het bedrijfsterrein met keerwanden naar de omgeving is afgeschermd. Door de beperkte ruimte is er geen mogelijkheid om het bedrijfsterrein aan te kleden vanuit de omgeving en is de transformatie naar een natuurlijker inrichting slechts minimaal aanwezig.

De beperkte huidige ecologische waarde van het plangebied wordt aangevuld met de ontwikkeling die plaatsvindt aan de westzijde van de locatie (voorterrein). Hierbij wordt een stuk van de nog niet gerealiseerde EHS gerealiseerd door de transformatie van agrarische grond in bloemrijk grasland. In deze graslanden staan enkele solitaire bomen (soorten zoals eik, linde, es en tamme kastanje). De bloemrijke graslanden (vaak geel kleurend door de bloei van rolklaver, boterbloem en ratelaar) zijn soortenrijk door het extensieve beheer. Het gebied wordt extensief begraasd door runderen (bijvoorbeeld brandrode runderen). Deze extensieve begrazing vergroot de diversiteit van de graslanden. Het gebied ligt echter relatief geïsoleerd van de omgeving door het bedrijfsterrein en de aangrenzende infrastructuur.

De belasting van het voornemen op de omgeving is in dit alternatief gering door de beheersmaatregelen die op het terrein worden genomen in de vorm van het vernevelen van water (stof) en het plaatsen van keerwanden (geluid, licht).

Met de ontwikkeling wordt het restant van het bestaande populierenbos aangetast. In alternatief 1 wordt de compensatie van het aangetaste bos beperkt opgelost binnen het plangebied door de beperkte ruimte. De nog niet gerealiseerde EHS aan de westzijde van de locatie wordt (deels) verwezenlijkt en vormt een deel van deze EHS-compensatie.

In alternatief 1 wordt geen ecologische verbingszone (EVZ) gerealiseerd.

Lariestraat

De bedrijfsoppervlakte van de locatie aan de Lariestraat neemt af. Met deze ontstening vergroot het areaal struweel en opgaande beplanting in het gebied, en daarmee de habitat voor flora en fauna.

2 Alternatief 2

Heeswijkseweg

In alternatief 2 worden met het voornemen in het plangebied aan de Heeswijkseweg enkele voorwaarden gecreëerd voor de ontwikkeling van ecologische waarden die overeenkomen met de karakteristieken van een laaglandbeekdal. Door de beperkte ruimte is de ontwikkeling van een volwaardige ecologische verbingszone, waarin de Aa door een natte zone met graslanden en poelen meandert, niet haalbaar. Enkel aan de zuidzijde van de Aa ontstaat er ruimte.

De beschikbare ruimte ten zuiden van de Aa functioneert als ecologische verbingszone en wordt ingericht als volgt : een langgerekte zone naast de beek van 13 tot 20 m breed met een plasdraszone, enkele poelen en een aarden wal van 2 à 3 m hoog met struweel en bomen (soorten zoals zomereik, gewone es, esdoorn en haagbeuk). Deze zone gaat aan de oostzijde over in bestaand nat populierenbos en aan de westzijde in bloemrijk grasland dat, vanuit de beek, gemiddeld één keer per jaar overstroomt. Onder de heraangelegde Heeswijkseweg liggen twee faunatunnels.

Momenteel ligt de Aa ter plekke van de ontwikkeling ingeklemd tussen agrarische gronden. De Aa, die de vorige eeuw een aantal keren is vergraven, is nu vooral toe aan een verbetering van de ecologische waarde. Waterschap Aa en Maas heeft daartoe een inrichtingsvisie opgesteld die is verwoord in het rapport “EVZ / verdrogingsbestrijding Aa Heeswijk-Dinther” van 2 oktober 2013. In dit rapport worden prioriteiten gesteld ten aanzien van de (her)inrichting van de oevers, ook voor die delen waar niet veel ruimte beschikbaar is. Zo gaat bijvoorbeeld de voorkeur uit naar poelen en plasdraszones in plaats van flauwe taluds.

Het inrichtingsplan voor alternatief 2, dat als bijlage 3 is opgenomen, is in lijn met de hierboven vermelde inrichtingsvisie van Waterschap Aa en Maas. In het planvoornemen wordt de Aa niet verlegd. De beschoeiing wordt voor een deel verwijderd. Door ligging in de buitenbocht verdient plasdras de voorkeur boven een flauw talud. Het toekomstig beheer is afgestemd met Brabants Landschap. Dit omvat het gezamenlijk beweiden met brandrode runderen van alle bloemrijke graslanden nabij Heeswijk en handmatig beheren van de plasdraszone, de poelen en het struweel. Het beheer wordt uitgevoerd door medewerkers van het bedrijf die in het bezit zijn van een certificaat “Flora- en faunabeheer” niveau 2 (leidinggevend). Ter versterking van de structuren van het gebied en de begrazingsmogelijkheden komt er tevens een faunatunnel onder de bestaande brug over de Aa, dit in medegebruik met Brabants Landschap.

In de nabije omgeving komen nog kenmerkende flora en fauna voor. Stroomopwaarts ligt het gebied “Aa-broeken” (nabij Veghel) met kenmerkende plantensoorten. Stroomafwaarts ligt een fraai stukje beekdal nabij Kasteel Heeswijk. De diversiteit aan leefgebieden van het gebied zorgt dat dit rijk is aan diverse vogelsoorten, dagvlinders, amfibieën en kleine zoogdieren. Rondom de oude meanders nabij Middelrode en Berlicum komt kenmerkende vegetatie voor. Met de ontwikkeling wordt een uitgangssituatie gecreëerd waarmee de mogelijkheid wordt geboden dat kenmerkende soorten die elders langs de beek nog aanwezig zijn, zich (opnieuw) vestigen in het gebied. Zo wordt het een stapsteen. Daarnaast maakt de nieuwe inrichting van de locatie het gemakkelijker voor soorten om langs de Aa te migreren.

Met de ontwikkeling wordt een uitgangssituatie gerealiseerd van waaruit zich kenmerkende ecologische en landschappelijke waarden kunnen ontwikkelen binnen de beperkte ruimte. Ontwikkeling tot een volwaardige stapsteen tussen de Kilsdonkse Molen en Kasteel Heeswijk is mogelijk, zeker omdat Waterschap Aa en Maas een aantal aanliggende gronden inricht. Voor de ecologische ontwikkeling zijn tijd en beheer belangrijke factoren. Daarnaast is niet vooraf te voorspellen wat daadwerkelijk in het gebied zal gaan gebeuren.

Zoals in alternatief 1 wordt de beperkte huidige ecologische waarde van het plangebied aangevuld met de ontwikkeling die plaatsvindt aan de westzijde van de locatie (voorterrein). Hierbij wordt een stuk van de nog niet gerealiseerde EHS gerealiseerd door de transformatie van agrarische grond in bloemrijk grasland (na afgraving van de humeuze toplaag). In deze graslanden, die gemiddeld één keer per jaar overstroomd, staan enkele solitaire bomen (soorten zoals eik, linde, es en tamme kastanje). De bloemrijke graslanden (vaak geel kleurend door de bloei van rolklaver, boterbloem en ratelaar) zijn soortenrijk door het extensieve beheer. Het gebied wordt extensief begraaasd door runderen (bijvoorbeeld brandrode runderen). Deze extensieve begrazing vergroot de diversiteit van de graslanden.

Het gebied maakt onderdeel uit van een groter gebied met kruidenrijke graslanden aan de overzijde van de Heeswijkseweg. Tevens vormt het gebied de entree van Heeswijk en de presentatie van het bedrijfsterrein.

De belasting van het voornemen op de omgeving is in dit alternatief gering door de beheersmaatregelen die op het terrein worden genomen in de vorm van het vernevelen van water (stof) en het plaatsen van keerwanden (geluid, licht).

Met de ontwikkeling wordt het restant van het bestaande populierenbos (EHS) aangetast. De EHS-compensatie voor alternatief 2 is in een gedetailleerd plan uitgewerkt (zie bijlage 4). Aangezien de waarde van het (deels al verwijderde) populierenbos beperkt is, zou een compensatietoeslag van één derde van de oppervlakte al volstaan. In het plan is echter gekozen voor een compensatietoeslag van twee derde van de oppervlakte om overcompensatie zeker te stellen.

In alternatief 2 vindt de compensatie geheel binnen het plangebied plaats, namelijk ten noorden en ten westen van het bedrijfsterrein. Ten noorden van het terrein zal een ecologische verbindingszone worden gevormd naar de normen en maatstaven van Waterschap Aa en Maas (zie de hierboven vermelde inrichtingsvisie). Ten westen van het bedrijfsterrein bevindt zich nog niet gerealiseerde EHS met de ambitie “vochtig hooiland” (zie “Natuurbeheerplan Provincie Noord-Brabant 2016”). De ontwikkeling van dit gebied als bloemrijke graslanden (vochtige tot natte graslanden) past in het oorspronkelijke beekdal. Zoals blijkt uit de overzichtstekeningen natuurontwikkeling, die zijn opgenomen als bijlage 5, worden deze bloemrijke graslanden onderdeel van de ecologische verbindingszone langs de Aa. Deze zone zal met en onder supervisie van de ecooloog van Waterschap Aa en Maas verder worden gedetailleerd. Voor de waarde van de nieuwe habitats wordt verwezen naar bijlage 2.

De ecologische verbindingszone die in dit alternatief wordt gecreëerd, heeft een oppervlakte van 14.075 m².

Illustratie :
Vergelijking van
Natuurnetwerk Brabant /
EHS in alternatief 1
en alternatief 2
(schematische voorstelling)

Toelichting :
In alternatief 2 is de
ecologische verbindingszone
14.075 m², in alternatief 1
wordt geen ecologische
verbindingszone
gerealiseerd.

(bron :
ELINGS)

Lariestraat

Wat betreft ecologie voor de locatie aan de Lariestraat is er in alternatief 2 geen verschil met alternatief 1.

3 Beoordeling effecten

alternatief 1

In alternatief 1 neemt op de locatie aan de Heeswijkseweg de ecologische waarde qua structuur af ten opzichte van de referentiesituatie. De groene verbinding langs de Aa ontbreekt immers waardoor minder migratieruimte in het plangebied aanwezig is. Op het vlak van ecologische waarde qua diversiteit heeft dit alternatief een licht negatief effect. De oorzaak hiervan is vooral de afname van verschillende bij het beekdal behorende biotopen, respectievelijk de agrarische gronden (weilanden) aan de westzijde van de locatie en het restant van het bestaande populierenbos. Bovendien wordt in alternatief 1 geen ecologische verbindingszone gerealiseerd.

Voor de locatie aan de Lariestraat verbeteren de ecologische waarden lichtjes ten opzichte van de referentiesituatie door de inrichting van een groene zone, wat de habitat voor flora en fauna ten goede komt.

alternatief 2

De locatie aan de Heeswijkseweg wordt in alternatief 2 zodanig in de omgeving ingepast dat diverse voorwaarden worden gecreëerd voor ecologische waarden die passen bij de kenmerken van het beekdal van de Aa. Dit heeft een gunstig effect op de ecologische structuur en diversiteit in het gebied. De verbinding langs de Aa neemt toe waardoor de migratie- en foerageermogelijkheden verbeteren, dit mede dankzij de verbinding onder de bestaande brug over de Aa en overige faunatunnels. Alternatief 2 leidt eveneens tot een grotere variatie in biotopen. De toename aan ecologische verbindingszone, die strookt met de principes van Waterschap Aa en Maas, bedraagt 14.075 m². Dit leidt tot een positief effect ten opzichte van de referentiesituatie.

Voor de locatie aan de Lariestraat zijn er geen veranderingen ten opzichte van alternatief 1.

4 Score

De onderstaande tabellen geven voor de verschillende criteria aangaande het aspect “ecologie” de scores van de alternatieven weer ten opzichte van de referentiesituatie (R) en de vergunde situatie (V).

criterium	locatie Heeswijkseweg			
	score alternatief 1		score alternatief 2	
	R	V	R	V
ecologische waarde, structuur	-	-	+	+
ecologische waarde, diversiteit	0/-	0/-	+	+
ecologische verbinding	0	0	+	+

locatie Lariestraat				
criterium	score alternatief 1		score alternatief 2	
	R	V	R	V
ecologische waarde, structuur	0/+	0/+	0/+	0/+
ecologische waarde, diversiteit	0/+	0/+	0/+	0/+

Illustratie :
Kantoor achter bomenrij
(essen) aan Heeswijkseweg
in 2014

3 Landschap

In dit hoofdstuk wordt het aspect “landschap” in het plangebied “Heeswijkse Aa-beemden” beschreven. Achtereenvolgens worden de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen (paragraaf 3.1), en de effectbeoordeling en een vergelijking van de alternatieven (paragraaf 3.2) behandeld.

3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

1 Algemeen

Het aspect “landschap” omvat in het voorliggende geval vier criteria, met name landschappelijke waarde, belevingswaarde, leesbaar landschap en gebiedskarakteristieken “Landschapsontwikkelingsplan Bernheze” (verder kortweg “LOP”).

landschappelijke waarde

De landschappelijke waarde wordt positief beïnvloed door de toename van kenmerkende landschappelijke elementen en gebieden. Dit wordt bepaald door de aan- of afwezigheid van de verschillende elementen van de landschapsopbouw en -typologie van het gebied. Het toetsingskader bestaat in dit rapport uit reliëf, afwisseling van grasland en populierenbos, loop van de Aa door het open beekdal, hermeandering en verbreding van de Aa, natuurvriendelijke oevers en aanpassing van het profiel.

belevingswaarde

De belevingswaarde vanuit de omgeving hangt nauw samen met zicht (verstoring). Twee vormen van belevingswaarde zijn van belang voor de locatie aan de Heeswijkseweg, met name enerzijds de belevingswaarde van de passant die vanaf de N279 Heeswijk benadert en anderzijds de belevingswaarde van de buurtbewoners.

leesbaar landschap

De leesbaarheid van het landschap houdt verband met de oriëntatie in het landschap op basis van de geomorfologie. Dit wordt bepaald aan de hand van toename van landschapskarakteristiek door afstemming van de beplanting op de aanwezige ondergrond.

gebiedskarakteristieken LOP

Het LOP, dat als landschappelijk toetsingskader fungeert, merkt het plangebied van de voorgenomen ontwikkeling aan als landschapstype “beekdallandschap van de Aa en de Leijgraaf”. Hiermee wordt gestreefd naar behoud en versterking van het beeld van de meanderende Aa, het reliëf van het beekdal, de afwisseling van graslanden en populierenbossen en wegbeplantingen. Het streefbeeld in het Aa-dal is als volgt : “Het vrij gave beekdal van de Aa met verspreide populierenbossen, populierenlanen en natuurlijke vochtige graslanden, kent duidelijk herkenbaar reliëf en randen. Als contrast hiermee stroomt de Aa door een open beekdal begeleid met enkele solitair. Weinig aanvullende beplanting is dus het uitgangspunt voor de ruimtelijke inrichting van deze beek.”

Ecologisch gezien gaat het om het volgende streefbeeld : hermeandering, verbreding watergang, aanleg natuurvriendelijke oevers, aanpassing profiel en aanleg vistrap. Qua natuur- en landschapsbelevingswaarden is het beekdal aangeduid als “natuurlijke (dalvormige) laagte”.

De volgende gebiedskarakteristieken uit het LOP zijn relevant voor het plangebied “Heeswijkse Aa-beemden” : half open en kleinschaligheid, houtwallen, oude armen, natte en droge bosjes, zichtbaar reliëf en randen, vochtige weiden (beemden) en kleine akkers, en - op enige afstand - loofbosjes op dekzandruggen.

Het ruimtelijk beleid van Gemeente Bernheze heeft samen met de autonome, vooral agrarische, ontwikkelingen invloed op de ruimtelijke kwaliteiten en biedt kansen voor verbetering. Op de locatie aan de Heeswijkseweg richt het beleid zich op de Aa als ecologische verbindingszone (samenhangend hoogwaardig ecologisch beeklint Aa, beekherstel, opheffing stuwbarrière enzovoort). Voor de locatie aan de Lariestraat geldt dat het gebied ruimtelijke kwaliteit dient te hebben met gebiedseigen beplanting.

relatie tot omgeving

De “Heeswijkse Aa-beemden”, die ten zuiden van de dorpskern van Heeswijk zijn gelegen, liggen ingesloten tussen de Aa en de N279 / Zuid-Willemsvaart. Het plangebied is omgeven door agrarische gronden en nat populierenbos aan de oostzijde van de locatie. De kern van de locatie aan de Heeswijkseweg wordt gevormd door het bedrijfsterrein.

Illustratie :
Poel nabij brug over Aa
(brug op achtergrond)

Het bedrijfsterrein aan de Lariestraat ligt ten noorden van de dorpskern van Heeswijk. Het landschap in deze omgeving kenmerkt zich door natte laaggelegen gronden, afgewisseld met hogere droge gronden. De planlocatie ligt op een dergelijke verhoging in het landschap. Ten noorden van het bedrijfsterrein ligt de Leijgraaf, een beek die is gegraven ten behoeve van de ontwatering van het gebied.

twee situaties

De onderstaande beschrijvingen van de gebieden zijn van toepassing op zowel de referentiesituatie, als de vergunde situatie.

2 Heeswijkseweg

Aa

De van oorsprong meanderende waterloop van de Aa heeft het landschap gevormd. Van oorsprong is de Aa ter hoogte van de locatie aan de Heeswijkseweg een langzaam stromende laaglandbeek met veel meanders en een goed ontwikkelde watervegetatie alsmede een rijke fauna. De beek is de afgelopen eeuwen enkele keren vergraven om de afvoer te versnellen.

beekdallandschap

Het beekdallandschap van de Aa is een ontginningslandschap. Uit bijlage 6 blijkt dat het gebied namelijk al van oudsher door mensen is gebruikt, wat valt af te leiden uit onder andere de aanwezigheid van eenmansessen. Een eenmanses is een klein verhoogd perceel met een esdek (akkers met een dikke laag opgebracht organisch materiaal). In het beekdal van de Aa liggen op de grotere eenmansessen de boerderijen met een eigen akker. Uit het LOP blijkt dat het landschap rondom de Aa uit de volgende elementen bestaat : half open, soms kleinschalig, soms grootschalig, houtwallen, oude armen, natte en droge bosjes, zichtbaar reliëf en randen, vochtige weiden (beemden) en kleine akkers. Op enige afstand liggen loofbosjes op dekzandruggen.

begrenzing

Het beekdal van de Aa wordt aan de noordzijde begrensd door de kern van Heeswijk-Dinther, gelegen op een dekzandrug. Van oorsprong reikt het beekdal aan de zuidzijde tot in het boscomplex "Wijboschbroek". Het oorspronkelijke beekdallandschap is echter in 1825 aan de zuidzijde scherp begrensd door de Zuid-Willemsvaart en recenter door de N279. Inmiddels zijn viaducten en op- en afritten met een hoogte van 9 m boven maaiveld aangelegd. Door de aangelegde infrastructuur is het gebied afgesneden van het "Wijboschbroek".

situering in landschap

Het plangebied aan de Heeswijkseweg ligt aan de rand van het beekdal van de Aa. De ondergrond is een vergraven, enigszins hogere locatie (es). Op kaarten van de laatste honderd jaar is steeds sprake van een vergraven ondergrond. Door de aanleg van twee viaducten met een hoogte van 15 m + NAP ten westen van het plangebied, is de relatie met het achterland richting Wijbosch niet meer beleefbaar. De taluds van deze viaducten zijn grotendeels beplant en vormen zo een afronding naar het westen. Het plangebied bevindt zich bij een belangrijke toegangsweg van Heeswijk en vormt bijgevolg een belangrijke schakel in de beleving van de dorpsentree en van het beekdal. Vanuit het plangebied is er zicht op de beekloop, dorpsrand, sportvelden en tevens op enkele bosjes, weides en akkers. Vanuit de dorpsrand is in de huidige situatie zicht op het bedrijf.

bedrijfsterrein

Aan de zuidzijde van de Aa ligt het bedrijfsterrein van Gebr. Dijkhoff bv. De entree is gelegen aan de Heeswijkseweg (begeleid door een bomenrij) en zorgt voor de ontsluiting van het kantoor, het bedrijfsterrein en de bedrijfswoning. Het bedrijfsterrein is aan de zuidzijde afgeschermd door een haag en een sloot. Ingesloten tussen het bedrijfsterrein, de Heeswijkseweg en de Aa ligt een graslandje met een poel nabij de brug over de Aa. Op deze plek heeft het bedrijf een tiental knotwilgen geplant. Ten oosten van het bedrijfsterrein ligt een (restant van een) populierenbosje.

Illustratie :
Aa ten noorden van
locatie aan Heeswijkseweg
met op achtergrond
Liekendonk en toren van
Sint-Servatiuskerk van
Heeswijk-Dinther

3

Lariestraat

Leijgraaf

De situatie rondom de Leijgraaf is anders. Deze beekloop is gegraven voor de afwatering van de lagere gedeeltes (half open agrarisch gebied) die ingeklemd liggen tussen hogere gronden (bebouwing en bos). Kenmerkend voor het landschap aan de noordzijde van Heeswijk zijn de verbindingswegen, begeleid met bomenrijen tussen de kernen. De wegen zijn gelegen op de hogere gronden, en vormen daarmee een basis voor verspreid liggende bebouwing en bedrijvigheid. Ten noorden van de Leijgraaf ligt het boscomplex "Heeswijkse Bossen".

bedrijfsterrein

Het bedrijfsterrein ligt op ongeveer 90 m afstand van de Leijgraaf op een verhoging in het landschap. Vanaf de Lariestraat is het terrein nauwelijks waarneembaar vanwege de opgaande beplanting (bomen, struiken en gedeeltelijk een aarden wal) die aanwezig is om het terrein af te schermen. De omliggende gronden zijn in agrarisch gebruik, met name als weiland. Tussen het bedrijfsterrein en de Leijgraaf ligt nog een burgerwoning.

Illustratie :
Zicht vanaf sportvelden
(ten noordoosten van
plangebied) op locatie aan
Heeswijkseweg (midden)
en restant populierenbos
in 2016
(bron :
ELINGS)

3.2

Effectbeoordeling en vergelijking alternatieven

beoordelingskader

Voor het aspect “landschap” geldt het volgende beoordelingskader.

aspect	criterium
landschap	landschappelijke waarde
	belevingswaarde voor passant
	belevingswaarde vanuit dorpsrand
	leesbaar landschap
	gebiedskarakteristieken LOP

effectbeoordeling
alternatieven

In de volgende paragrafen worden de effecten van de verschillende alternatieven beoordeeld voor de bovenstaande criteria.

1 Alternatief 1

Heeswijkseweg

Bij de landschappelijke inrichting van het plangebied is rekening gehouden met de aanwezige gebiedskarakteristieken (beekdallandschap). In alternatief 1 ligt het bedrijfsterrein geheel tegen de Aa en de verlegde Heeswijkseweg aan. De klemtoon op bedrijfsmatigheid heeft een forse impact op de mogelijke ontwikkeling van een beekdalsysteem. Het beekdal is als het ware gevuld door het bedrijfsterrein.

Het zicht op het bedrijfsterrein wordt weggenomen door verticale elementen in de vorm van een groene haag aan de zijde van de rotonde en een betonnen keerwand met een hoogte van 3 m aan alle andere zijden van het terrein. Deze keerwanden zorgen naast het ontnemen van het zicht op het bedrijf vanuit de dorpsrand en het beekdal ook voor het voorkomen van hinder die van de activiteiten op het bedrijfsterrein afkomstig is.

Een deel van de agrarische gronden aan de westzijde van de locatie (voorterrein) transformeert naar bloemrijke graslanden (conform de provinciale ambities voor het gebied). In deze graslanden staan enkele solitaire bomen (soorten zoals eik, linde, es en tamme kastanje). Het gebied wordt extensief begraaasd door runderen, waardoor de diversiteit van de graslanden toeneemt. De open ruimte maakt onderdeel uit van de presentatie van het bedrijf aan de N279.

ontwikkeling beekdal

Door de situering van het bedrijf is beekdalontwikkeling in de beperkte ruimte nauwelijks mogelijk. Tussen de Aa en het bedrijfsterrein ligt een schouwpad van het waterschap voor het onderhoud van de beek. Dit grenst aan de keerwanden die rondom het bedrijfsterrein staan. Tussen het schouwpad en de keerwanden is geen ruimte voor aankleding vanuit de omgeving.

Lariestraat

De beschikbare oppervlakte voor opslag aan de Lariestraat daalt met 1.200 m². De vrijgekomen ruimte wordt ingericht met streekeigen opgaande beplanting (bosplantsoen met soorten zoals eiken en vuilbomen). Vanwege de ligging van deze locatie, de reeds aanwezige afschermende beplanting en de afname van het areaal bedrijfsterrein is een uitgebreidere inrichting niet noodzakelijk.

2 Alternatief 2

Heeswijkseweg

In alternatief 2 vindt integrale ontwikkeling van de locatie aan de Heeswijkseweg plaats. De optimalisatie van het bedrijfsproces en de versterking van de aanwezige gebiedskarakteristieken (beekdallandschap) gaan samen. De ontwikkeling rondom de Heeswijkseweg is geïnspireerd op de (potentiële) gebiedskarakteristieken van de plek. De uitgangspunten voor de inrichting (natuurlijk en functioneel) zijn : een langgerekte zone naast de beek van 13 tot 20 m breed met een plasdraszone, enkele poelen en een aarden wal van 2 à 3 m hoog met struweel en bomen (soorten zoals zomereik, gewone es, esdoorn en haagbeuk). Deze zone gaat aan de oostzijde over in bestaand nat populierenbos en aan de westzijde in bloemrijk grasland dat, vanuit de beek, gemiddeld één keer per jaar overstroomt.

Illustratie :
Impressie van op- en
afrittencomplex van N279
met aan rechterzijde
bedrijfslocatie van
Gebr. Dijkhoff bv
(bron :
werkenaann279noord.nl)

Het kantoor aan de westzijde van de locatie is duidelijk herkenbaar en zichtbaar vanaf de rotonde. Aan deze zijde schermt een groene haag het functionele gedeelte van het bedrijf af. Visueel is de westzijde van het plangebied (tussen de nieuwe entreeweg en de bedrijfsgebouwen) een open natuurlijk gebied met 's winters overstromingen en 's zomers inscharing van vee. Door de gevarieerde grasachtige beplanting, gebaseerd op de overgangen van nat naar droog, in combinatie met kwel vanuit de Zuid-Willemsvaart, ontstaat bloemrijk grasland (vochtig hooiland). De rand van het bedrijf is hier groen en biedt enig zicht op de achtergelegen (lage) bedrijfsactiviteiten.

De zuidzijde wordt voor een groot deel afgeschermd door een keerwand en het huidige talud met de bijbehorende beplanting (beukenhagen en essen van 35 jaar oud) van het viaduct over de N279 richting Schijndel. Op plekken waar dit talud laag is, ligt een brede aarden wal die met struweel en bomen wordt ingevuld. Waar het talud hoog is, is de inpassingsstrook smaller, omdat hier de wegbeplanting al dienst doet als zodanig. Ook hier ligt een aarden wal met struweel. De profielschetsen die als bijlage 7 worden toegevoegd, illustreren het voorgaande. Visueel ontstaat aan de zuidzijde een groene rand waar hier en daar een glimp van de wand en de achterliggende activiteiten kan worden opgevangen.

Aan de oostzijde is op eigen grond een keerwand gesitueerd die is ingepast door het aanwezige populierenbosje. De oostzijde is niet zichtbaar door de bosschages die zich daar bevinden.

Aan de noordoostzijde is het bedrijfsterrein omzoomd door een keerwand met een hoogte van 3 m en 6 m. Dit element zorgt voor het ontnemen van het zicht op het bedrijf vanuit de dorpsrand en het beekdal en voor het voorkomen van hinder die door het bedrijf wordt veroorzaakt. Visueel is de noordoostzijde een groene inpassing die de rand van het beekdal vormgeeft. Door de aarden wal met struweel en bomen, door diversiteit in aanplant en door zowel een natte als een droge component, wordt dit een deel van het beekstelsel. Door aanplant van grote bomen wordt het beeld snel vol en dicht, hetgeen enerzijds de wens van veel bewoners en anderzijds het doel van de inpassing aan deze zijde is.

De rand van het beekdal wordt geaccentueerd door struweel en bomen en ook door riet en andere helofyten. Om de bomen meer hoogte te geven, is tegen de keerwand een aarden wal aangebracht van 2 à 3 m hoog. In de natuurstrook ontstaan biotopen, die de basis vormen van het leefgebied van insecten (vooral vlinders in gerafelde randen die op het zuiden zijn georiënteerd), kleine zoogdieren, en struweelvogels. Hierdoor wordt voorkomen dat gevaarlijke situaties ontstaan indien de aarden wal wordt betreden. Tevens wordt hiermee het bedrijfsterrein visueel afgeschermd. In de aarden wal is ruimte voor een buis met een diameter van 1,25 m, waarin regenwater wordt opgeslagen dat wordt gebruikt voor stofbestrijding in droge periodes.

Naast de aarden wal wordt de rand van het beekdal ingepast door middel van een natte component. De natte component van de inpassing aan de noord- en noordoostzijde bestaat uit poelen en een plasdraszone. Op het voterrein, waar de bestaande bebouwing zichtbaar blijft zoals deze in 1920 al bestond, is een overstromingsvlakte (beemd) aangelegd. Aan deze vlakte ontleent het onderhavige planvoornemen zijn naam.

In de plasdraszone aan de noordzijde is ruimte voor spontane ontwikkeling. Op de aarden wal en nabij de beek worden struweel en bomen aangeplant om de oever vast te leggen. Het beheer is gericht op doorselectie en benutten van spontaan aangewaaide soorten, exclusief exoten.

Het bloemrijk grasland op het voterrein ontwikkelt zich spontaan. Een grasachtige kruidenvegetatie ontwikkelt op de geleidelijke overgang van nat naar vochtig naar droger een herkenbare gradiënt van soorten, die door de relatief schrale ondergrond een gevarieerd bloemenkleed oplevert. Deze vochtige graslanden horen van oorsprong thuis in het beekdal.

Een belangrijke landschapswaarde voor het plangebied “Heeswijkse Aa-beemden” is het beleefbaar maken van de karakteristieken van het beekdal. Door het verwerken van aarden wallen met struweel, natte en droge bosjes en het accentueren van de buitenbocht van de Aa en van vochtige weiden (beemden), zijn in alternatief 2 elementen toegevoegd die in het landschap passen en die naar de plek en omstandigheden verwijzen. Deze elementen staan niet op zichzelf, maar vervullen een functie in de samenhang van het plan met de omgeving. Het is aantoonbaar dat in alternatief 2 onderdelen van de gebiedskarakteristiek worden toegevoegd.

Lariestraat

Voor de locatie aan de Lariestraat is alternatief 2 qua landschappelijke invulling identiek aan alternatief 1.

Illustratie :
 Infrastructurele ingrepen
 aan zuidwestzijde van
 locatie aan Heeswijkseweg,
 bedrijfsterrein en kantoor
 (midden) en Aa
 (links, niet zichtbaar)
 eind 2016
 (bron :
 ELINGS)

Illustratie :
 Zicht op kantoorgebouw
 en bedrijfswoning vanaf
 nieuwe rotonde aan
 Heeswijkseweg eind 2016

3 Beoordeling effecten

alternatief 1

In vergelijking met de referentiesituatie en de vergunde situatie daalt in alternatief 1 de landschappelijke waarde van de locatie aan de Heeswijkseweg licht omdat de kenmerken van het gebied afnemen. De entree van het dorp wordt bepaald door de dominante aanwezigheid van het bedrijf. Hoewel de bloemrijke graslanden op het voorterrein een zekere compensatie bieden, wordt de belevingswaarde voor de passant negatief beïnvloed door het zicht op het bedrijf en de bedrijfsactiviteiten. De belevingswaarde vanuit de dorpsrand neemt sterk af ten opzichte van de referentiesituatie omdat de landschappelijke inpassing aan de noordzijde van de locatie minimaal is en daardoor een logische overgang ontbreekt tussen de omgeving en het bedrijf. Omdat alternatief 1 niet inspeelt op potentie, ondergrond of historie wijzigt de leesbaarheid van het landschap niet. Tot slot neemt de oppervlakte van de agrarische gronden (weilanden) aan de westzijde van de locatie en het restant van het bestaande populierenbos enigszins af, waardoor het criterium gebiedskarakteristieken LOP licht negatief scoort.

Voor de locatie aan de Lariestraat heeft alternatief 1 vooral een positieve invloed op de landschappelijke waarde.

alternatief 2

Vanuit landschappelijk oogpunt heeft de integrale aanpak van alternatief 2 een positief effect op de ontwikkeling van de locatie aan de Heeswijkseweg. De landschappelijke waarde neemt, gezien de omvang van de elementen, licht toe. De entree van het dorp en de relatie met de Aa verbeteren. Het bedrijf is ingekleed waardoor het minder dominant aanwezig is en het landschap dus minder wordt verstoord. De belevingswaarde voor de passant wordt licht positief beïnvloed, want het zicht op het bedrijf en de bedrijfsactiviteiten wordt grotendeels verhinderd door inpassing in het landschap. Tevens is meer variatie in het landschap aanwezig en zijn kenmerkende onderdelen te zien aan de rand van het beekdal. Hetzelfde geldt voor de belevingswaarde vanuit de dorpsrand. Hier ontnemt met name de beekbegeleidende beplanting het zicht op het bedrijf en de bedrijfsactiviteiten, wat een positief effect oplevert in vergelijking met de referentiesituatie. Het bedrijf, dat vanuit verschillende hoeken zichtbaar is, is een vreemd element in het landschap. Echter, de vormgeving en de uitstraling zijn deze van een eenmanses, zoals in het gebied vele voorkwamen. Het is dus een herkenbaar en in het gebied passend beeld. De ontwikkeling in alternatief 2 vertelt het verhaal van de plek en benut de potenties, de ondergrond en de historie van het gebied. De aanwezigheid van gebiedskarakteristieken LOP ten slotte, neemt toe in alternatief 2. In het gebied zijn namelijk bloemrijk grasland, halfopen landschap, struweel, nat en droog bos, accentuering van de buitenbocht (van de Aa) en vochtige weiden te vinden.

Voor de locatie aan de Lariestraat verandert de situatie niet in vergelijking met alternatief 1.

4 Score

De onderstaande tabellen geven voor de verschillende criteria aangaande het aspect “landschap” de scores van de alternatieven weer ten opzichte van de referentiesituatie (R) en de vergunde situatie (V).

locatie Heeswijkseweg				
criterium	score alternatief 1		score alternatief 2	
	R	V	R	V
landschappelijke waarde	0/-	0/-	0/+	0/+
belevingswaarde voor passant	-	-	0/+	0/+
belevingswaarde vanuit dorpsrand	--	--	+	+
leesbaar landschap	0	0	0/+	0/+
gebiedskarakteristieken LOP	0/-	0/-	+	+

locatie Lariestraat				
criterium	score alternatief 1		score alternatief 2	
	R	V	R	V
landschappelijke waarde	+	+	+	+
belevingswaarde	0	0	0	0
leesbaar landschap	0/+	0/+	0/+	0/+

4 Water

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het aspect “water” in het plangebied “Heeswijkse Aa-beemden”. Eerst wordt de huidige situatie belicht (paragraaf 4.1), vervolgens wordt het voorkeursalternatief beoordeeld (paragraaf 4.2).

4.1 Huidige situatie

reservering
waterberging

Volgens informatie van Waterschap Aa en Maas bedraagt het hoogste peil van de Aa in een situatie die eens per honderd jaar plaatsvindt, ongeveer 6,90 m + NAP. In de huidige situatie bedraagt de bergingscapaciteit in het plangebied 5.290 m³ (zie berekening in bijlage 8).

verharde oppervlakte

In de huidige situatie bedraagt de verharde oppervlakte aan de Heeswijkseweg 9.000 m².

4.2 Effectbeoordeling voorkeursalternatief

reservering
waterberging

In het voorkeursalternatief bedraagt de bergingscapaciteit in het plangebied aan de Heeswijkseweg 7.405 m³ (zie berekening in bijlage 8). Dit betekent een toename van de bergingscapaciteit met 2.115 m³.

verharde oppervlakte

In het voorkeursalternatief is de verharde oppervlakte ongeveer 27.000 m² of een toename met ongeveer 18.000 m².

compensatie voor extra
verharde oppervlakte

Uit de Beleidsregels Keur 2015 blijkt dat met de geplande toename van verharde oppervlakte de mogelijkheid moet worden voorzien om in totaal 1.094 m³ water vast te houden, waarna het in de bodem kan infiltreren. Het gedeelte van het water op het bedrijf dat niet op het bedrijfsterrein kan worden opgeslagen of hergebruikt, infiltreert in de overstromingsvlakte aan de westzijde van het plangebied (bloemrijk grasland).

archeologisch gevolg

Bij de aanleg van de plasdraszone en de overstromingsvlakte is op een gedeelte van het terrein een uitgraving van meer dan 40 cm nodig. Aangezien de archeologische verwachtingswaarde in een gedeelte van het gebied middelhoog tot hoog is, maken de aanlegwerkzaamheden archeologische begeleiding noodzakelijk. Zowel de begeleiding als de bijbehorende rapportage gebeurt door beëdigde archeologen van heemkundekring “De Wojstap”.

voortgang waterkwaliteit

Door het planvoornemen verbetert de waterkwaliteit van de Aa nauwelijks, in tegenstelling tot de waterkwaliteit van de sloten rondom het bloemrijk grasland. Door kwel en toevoer van regenwater vermindert daar namelijk de hoeveelheid voedingsstoffen, waardoor de waterkwaliteit aanzienlijk verbetert. Door een overstroming kan de hoeveelheid voedingsstoffen tijdelijk weer toenemen, maar de kans op een overstroming is gering (één maal per tien jaar).

Positief voor de waterkwaliteit in het plangebied is de aanleg van poelen die door regenwater worden gevoed en een plasdraszone waar vele (waterzuiverende) helofyten groeien.

beheer beekoever

De beekoever wordt vastgelegd met beplanting. Waar beschoeiing en/of stortsteen aanwezig is, wordt deze verwijderd.

doorstroomprofiel

Het doorstroomprofiel van de Aa wordt niet aangepast.

klimaatadaptatie

Met maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog in het vaandel, doet het bedrijf al het mogelijke om bij te dragen aan een circulaire economie. Naast de kernactiviteiten van het bedrijf (recycling, hergebruik), houdt dit onder andere ook in dat verantwoord met water wordt omgegaan. Zo wordt water zo veel mogelijk hergebruikt binnen het bedrijf en wordt zo weinig mogelijk water geloosd. Bovendien wordt bij de inrichting van het plangebied rekening gehouden met het opvangen van piekbuien en met het bestrijden van verdroging.

omgang met piekbuien en verdroging

Om overlast ten gevolge van piekbuien te reduceren, fungeren de overstromingsvlakte en de plasdraszone als kleine spaarbekkens. De overstromingsvlakte wordt daarom in enkele compartimenten verdeeld. De bedoeling van de spaarbekkens is water vasthouden tot in drogere tijden. Schoon water hoger in de keten vasthouden leidt tot minder verdroging en minder pieken.

waterstromen bedrijf

Bij de bedrijfsvoering wordt hemelwater gebruikt voor stofbestrijding, als infiltratiewater en als waswater. Hemelwater dat op de vloestofdichte verharding terechtkomt, waswater en huishoudelijk afvalwater worden (al dan niet na zuivering) geloosd op de gemeentelijke riolering. Het grootste gedeelte van het hemelwater wordt gebruikt ten behoeve van stofbestrijding, namelijk verneveling en bevochtiging van het bedrijfsterrein. Verder is voorzien dat een gedeelte van het hemelwater op natuurlijke wijze in de bodem kan infiltreren.

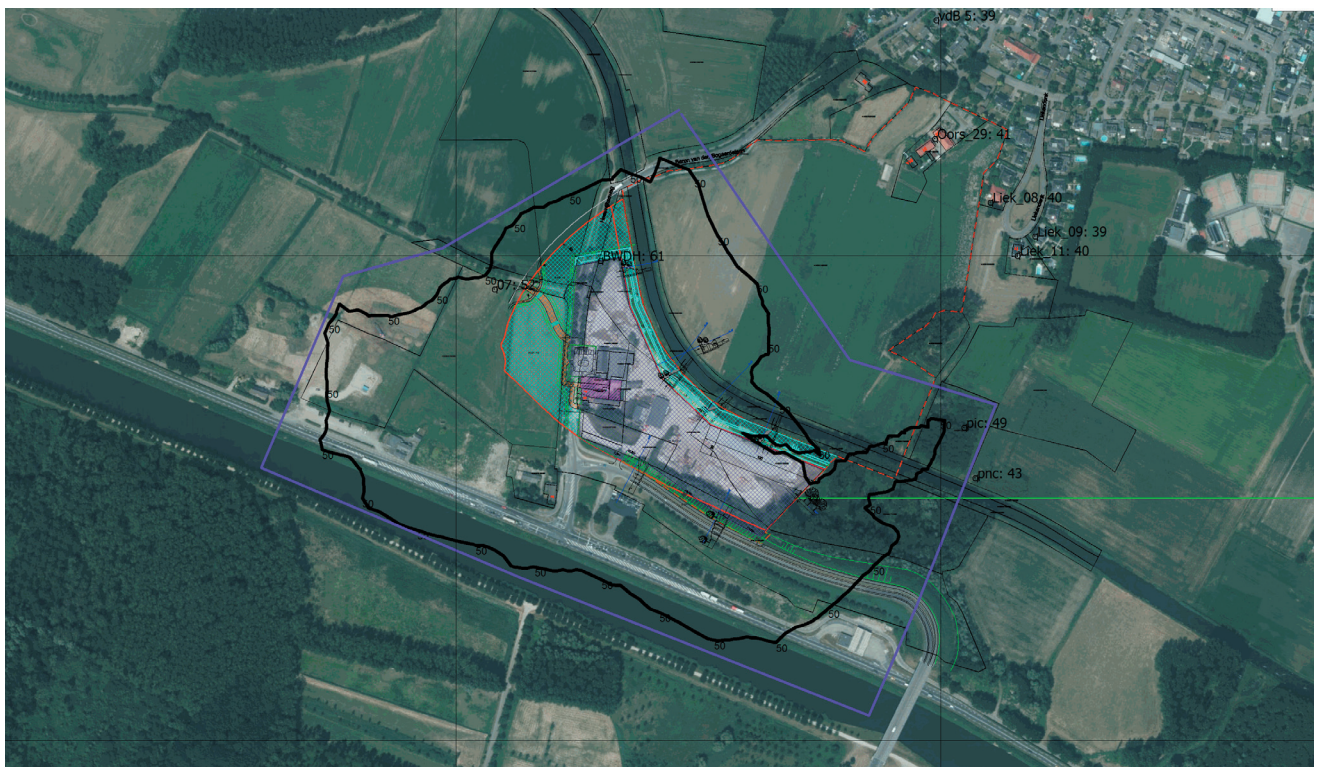
5 Geluid

geluidzone

De geluidzone in het bestemmingsplan “Geluidzone Dijkhoff” wordt bepaald op basis van de geluidbelasting in het voorkeursalternatief. De zone volgt de berekende 50 dB(A)-contour (zie de onderstaande illustratie). Op enkele punten is een geringe extra ruimte genomen omdat de 50 dB(A)-contour een grillig verloop heeft omwille van de beperkingen van het rekenmodel. De praktijk kent namelijk een soepeler overgang dan het rekenmodel. Binnen de geluidzone zijn geen gevoelige bestemmingen gelegen. De ligging van de zone borgt het voorkeursalternatief, inclusief de gekozen afschermingen en de bebouwing. Het voorgaande houdt in dat de geluidzone wijzigt (verkleint) ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

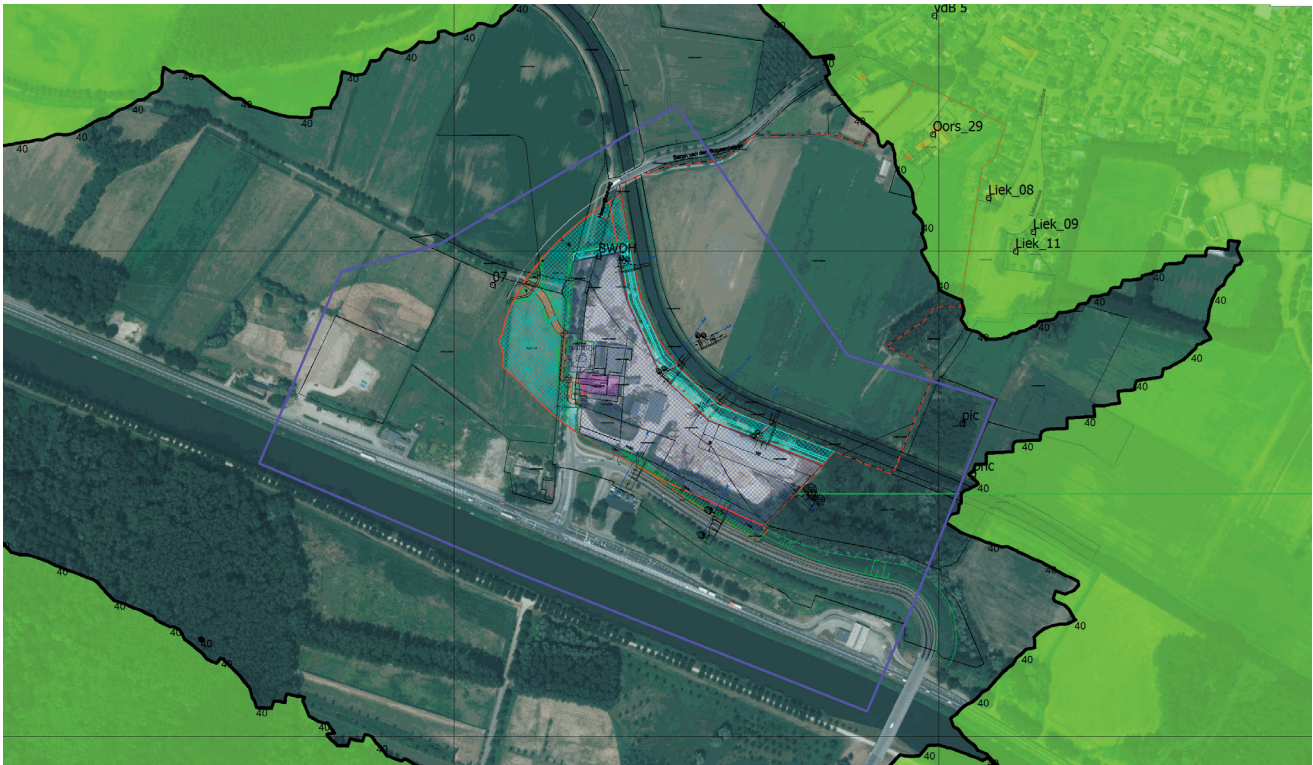
afweging

Ter afweging is eveneens een illustratie van de 40 dB(A)-contour opgenomen, die is berekend op een hoogte van 1,5 m boven maaiveld. De toetsingshoogte van 1,5 m boven maaiveld geldt voor de milieutoets in de dagperiode bij woningen. Uit de berekeningen blijkt dat de berekende geluidbelasting op 1,5 m boven maaiveld op alle woningen gelijk is aan of lager is dan 40 dB(A). Hiermee wordt voldaan aan de strengste richtwaarde voor landelijk gebied.

Illustratie :

Geluidzone (paars) met contourlijn van 50 dB(A) (zwart)

Illustratie :

Geluidzone (paars) met contourlijn van 40 dB(A) ter hoogte van 1,5 m boven maaiveld (zwart)

Bijlagen

Inhoudsopgave bijlagen

- 1 Instemming betrokken overheidsorganisaties
- 2 Ecologische onderbouwing gebiedsontwikkeling
- 3 Inrichtingsplan
- 4 EHS-compensatieplan
- 5 Overzichtstekeningen natuurontwikkeling
- 6 Beekmorfologie en waarden beekdal
- 7 Profielschetsen
- 8 Waterbergend vermogen projectgebied Aa-beemden

1 Instemming betrokken overheidsorganisaties

Van: "Schlooz, Bram" <bschlooz@aaenmaas.nl>
Datum: 06-12-16 15:31 (GMT+01:00)
Aan: Stan Elings <Stan@elings.nl>
Cc: "Dijk, Peter van" <pvandijk@aaenmaas.nl>
Onderwerp: RE: intentie voortzetten

Goedemiddag Stan,

Ik heb zojuist met Peter van Dijk gesproken, en hem ook in de cc opgenomen.

Hierop onze formele reactie: Waterschap Aa en Maas staat nog steeds achter het plan zoals destijds opgenomen in de intentieovereenkomst. In het huidige plan kan aan de EVZ doelstelling voldaan worden. Wel beseft het waterschap dat, met het voorliggende plan, de ruimtelijke en ecologische winst minder groot is dan bij de initiële plannen.

Ik hoop dat je hiermee vooruit kan. Voor vragen weet je me te bereiken.

Met vriendelijke groet,

Bram Schlooz, MA
Projectleider Aa Heeswijk-Dinther
Waterschap Aa en Maas

T +31 73 615 82 24
E bschlooz@aaenmaas.nl

www.aaenmaas.nl
Pettelaarpark 70, 5216 PP 's-Hertogenbosch
Postbus 5049, 5201 GA 's-Hertogenbosch
088-1788000

Gemeente Bernheze
Postbus 19
5384 ZG HEESCH

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Zienswijze ontwerp-bestemmingsplan 'Heeswijkse Aa-Beemden'

Datum

8 november 2016

Ons kenmerk

C2196688/4102792

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

E.A.L.J.C. (Eugène) van Lieshout

Telefoon

(073) 680 83 58

Email

evlieshout@brabant.nl

Bijlage(n)

-

Geachte gemeenteraad,

Het ontwerp-bestemmingsplan 'Heeswijkse Aa-Beemden' ligt tot en met 9 november 2016 ter inzage. Op grond van artikel 3.8, van de Wet ruimtelijke ordening, dienen wij hierbij zienswijzen in tegen dit bestemmingsplan.

Planbeschrijving

Het ontwerp-bestemmingsplan voorziet in de planologische regeling voor de uitbreiding van het sloop- en recyclingbedrijf (Gebr. Dijkhoff) gelegen aan de Heeswijkseweg tussen de Aa en de N279. Ook een tweede vestiging van het bedrijf aan de Lariestraat is, vanwege de herverdeling van werkzaamheden die op beide locaties plaatsvinden, in het plan betrokken. De opgave van het plan is om de uitbreiding van het sloop- en recyclingbedrijf ter plaatse te combineren met een goede inpassing in deze omgeving, met maximale beperking van hinder voor de omgeving.

Het plan gaat gepaard met compensatie van het Natuurnetwerk Brabant (voorheen benoemd als EHS), aanleg van een ecologische verbindingszone en het voorzien in een landschappelijke inpassing

Vooroverleg

Al vanaf 2011 is er door de gemeente en de initiatiefnemer ambtelijk en bestuurlijk veelvuldig overleg gepleegd met provincie en waterschap over de gewenste uitbreiding van het bedrijf Dijkhoff en de mogelijkheden die hiervoor aanwezig zijn. Daarbij is er, in verband met de Nimby-status van dit bedrijf, vanaf 2014 intensief nagedacht over het oplossen van de omgevingsvraagstukken die zich hierbij voordoen, zowel voorafgaand aan het voorontwerpplan als in de periode daarna. Ook over de wijzigingen ten opzichte van het voorontwerpplan is uitvoerig overleg gevoerd.

Provinciaal beleidskader

Provinciale Staten hebben de hoofdlijnen van het provinciaal ruimtelijk beleid vastgelegd in de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en de te beschermen provinciaal ruimtelijke belangen in de Verordening ruimte 2014 zoals deze luidt per 15 juli 2015 (hierna: Verordening). Voor de inhoudelijke afweging of het plan voldoende rekening houdt met de provinciale belangen, baseren wij ons op deze documenten.

Datum

8 november 2016

Ons kenmerk

C2196688/4102792

Provinciale belangen

In de Verordening zijn voorschriften opgenomen voor de borging en bescherming van de provinciale belangen. Deze provinciale belangen zijn onderverdeeld in algemene regels, structuren, aanduidingen en rechtstreeks werkende regels.

Ten aanzien van enkele onderdelen zijn wij van mening dat het plan nog niet helemaal in overeenstemming is met de Verordening. In deze zienswijze gaan wij hier nader op in.

Algemeen

Zoals hiervoor al aangegeven is het bestemmingsplan in het kader van vooroverleg uitgebreid met onze ambtelijke diensten besproken, waarbij is geconcludeerd dat het plan voldoet aan de provinciale ruimtelijke beleidskaders met betrekking tot ruimtelijke kwaliteit, ecologische hoofdstructuur en groenblauwe mantel. Wij zijn van oordeel dat het voorliggende plan goede mogelijkheden biedt en randvoorwaarden bevat om de "nimbysituatie" op te lossen en het mogelijk maakt dat het bedrijf zich op een duurzame wijze verder kan ontwikkelen, met aandacht voor behoud en ontwikkeling van landschaps- en natuurwaarden in de directe omgeving.

Plangrens

Wij constateren dat de grens van het plan zoals dat nu ter inzage ligt, aan de zuidrand gedeeltelijk de plangrens van het provinciaal 'Inpassingsplan N279-Noord ('s-Hertogenbosch - Veghel)' (PIP), zoals dat is vastgesteld op 21 juni 2013 (3592294), overschrijdt.

Met de vaststelling van het PIP hebben Provinciale Staten tevens besloten de betreffende gemeenteraden gedurende tien jaar uit te sluiten van de bevoegdheid tot het vaststellen van een bestemmingsplan voor de in het PIP betrokken gronden. Wij constateren dat het plan zoals dat nu voor ligt op dit punt niet in overeenstemming is met het besluit tot vaststellen van het PIP. Dit geldt overigens ook voor het bestemmingsplan 'Geluidszone Dijkhoff' dat gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan 'Heeswijkse Aa-Beemden' ter inzage ligt.

Wij dringen er op aan de plangrenzen van beide bestemmingsplannen af te stemmen met de plangrenzen van het PIP.

Begrenzing gebiedsaanduidingen

Bij bestudering van het digitale plan op Ruimtelijke Plannen is gebleken dat op de verbeelding (abusievelijk en niet overeenkomstig het initiatief) de gebiedsaanduidingen 'overige zone - in het kader van natuurcompensatie te realiseren EHS', 'overige zone - in Verordening ruimte te verwijderen EHS' en 'wetgevingszone- ecologische verbindingszone' niet geheel overeenkomen met de gebieden die op de Verordeningskaart en/of in de bijlage 'EHS Heeswijkse Aa-beemden' als zodanig zijn aangegeven. Het is van belang dit in deze zienswijze te constateren omdat de 2 eerstgenoemde gebiedsaanduidingen als basis dienen voor het gemeentelijk verzoek aan ons voor wijziging van EHS-grenzen in de Verordening.

Verder wijzen wij u op de kennelijk foutief en/of onvolledig begrensde dubbelbestemming 'Waterstaat - beschermingszone watergang' en hebben wij de aanduiding 'kapschuur' (artikel 3.1, lid e) niet op de verbeelding aangetroffen.

Tenslotte vragen wij aandacht voor een juiste formulering van artikel 5.4 ; de huidige regeling is inhoudelijk niet goed afgestemd op de te beschermen waarden ter plaatse.

Conclusie

Wij achten het bestemmingsplan, zoals dit nu in ontwerp voorligt, op bovengenoemde punten nog niet in overeenstemming met de Verordening. Wij dringen er op aan om het ontwerp op die delen gewijzigd vast te stellen.

Wij gaan er van uit dat onze zienswijzen voldoende duidelijk uiteengezet zijn. Indien er van uw zijde nog onduidelijkheden of vragen zijn, dan willen wij deze graag nader toelichten.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

P.M.A. van Beek,
afdelingshoofd Cluster Ruimte

In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document digitaal ondertekend.

Datum

8 november 2016

Ons kenmerk

C2196688/4102792

Besluitenlijst vergadering raadscommissie Ruimtelijke Zaken op 21 september 2016

Aanwezig: F. van de Ven (voorzitter), L. Kilian (commissiegriffier), M. Smits, E. Daandels, E. van Kessel, R. Monteiro, J. van den Akker, T. van Vugt, J. Raaimakers (t/m 21.00 uur), M. Bosch, J. Gabriels, T. Linders, M. Konings, R. Houweling, C. van den Berg, S. Anker, J. Vos, J. van der Dussen, P. Kremers (commissieleden); P. van Boekel, J. Glastra van Loon, R. van Moorselaar, R. Wijdeven (wethouders); E. Jansen (domeinmanager).

Afwezig: E. Leeger, G. Versteegen, J. Akkermans, (commissieleden).

Onderwerp		Besluit	Opmerkingen – Toezeggingen – Afspraken
1	Opening		Er hebben zich meesprekers gemeld voor de volgende agendapunten: 4a, 6 (zes sprekers), 9 (twee sprekers), 10 en 12.
2	Vaststellen van de agenda voor deze vergadering	Agendapunt 7 wordt doorgeschoven naar de volgende vergadering. De agendapunten 8 en 11 worden behandeld na agendapunt 12. De agenda wordt, met inachtneming van deze wijzigingen, vastgesteld.	De voorzitter deelt mede dat de presentatie van de studenten van de HAS (agendapunt 7) wordt doorgeschoven naar de volgende vergadering. De voorzitter stelt voor om, gelet op de meesprekers bij andere agendapunten, de agendapunten 8 en 11 te behandelen na agendapunt 12. De commissie kan zich hierin vinden.
3	Vaststellen van de besluitenlijst van de vergadering op 29 juni 2016	De besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.	De heer Van der Dussen van de fractie VVD verwijst naar de rondvraag (vraag 2) en vraagt of er daadwerkelijk wordt gehandhaafd op het wegblijven van campers. Wethouder Van Boekel antwoordt dat dit in de gaten wordt gehouden.
4	Ingekomen stukken en mededelingen a. Brief van de Stichting Kerncommissie Loosbroek over de staat van onderhoud Kampweg Loosbroek en Vorstenbosch b. Uitspraak Raad van State over beroepschriften bestemmingsplan Buitengebied Bernheze c. Notitie ter informatie ontwerpbestemmingsplan Horeca-Plein 1969 te Heeswijk-Dinther		a. De heer Konings van de fractie Politieke Partij Blanco licht de doorverwijzing toe. De heer Somers spreekt mee namens de dorpsraad Vorstenbosch. De dorpsraad ondersteunt de brief van de Stichting Kerncommissie Loosbroek. Wethouder Van Moorselaar beantwoordt de vragen en merkt op dat er regelmatig vragen worden gesteld over het adaptief onderhoud van wegen. Hij stelt voor om tijdens de volgende commissievergadering een presentatie te laten verzorgen over dit onderwerp. b. De heer Konings van de fractie Politieke Partij Blanco licht de doorverwijzing toe. Wethouder Van Boekel beantwoordt de vragen. c. De heer Van den Berg van de fractie Progressief Bernheze geeft aan dat zijn partij voorstander is van de horecafunctie ter plaatse, maar dat er te weinig aandacht voor groen is. Wethouder Van Moorselaar geeft aan dat al jarenlang overleg wordt gevoerd met inwoners over de invulling van deze locatie. Hij zal de opmerkingen met de projectgroep bespreken.

Onderwerp		Besluit	Opmerkingen – Toezeggingen – Afspraken
5	Rondvraag		Wethouder Van Boekel beantwoordt de volgende vragen: 1. Beroepschrift ingediend bij Raad van State naar aanleiding van weigering vaststelling bestemmingsplan Wijststraat 3, Heesch: Wat gaat de gemeente doen? Wordt er een juridisch adviseur betrokken? (VVD) Antwoord: Het beroepschrift wordt bestudeerd door de vakafdeling en de commissie RZ wordt geïnformeerd. 2. Vervolg VAB-beleid? (CDA) Antwoord: De opmerkingen van de commissie (RZ 21 juni) worden meegenomen, er wordt een overleg met stakeholders belegd en er heeft binnenkort overleg plaats met de provincie. <i>NB. Het overleg met de stakeholders is gepland op 10 oktober. Raads- en commissieleden zijn ook welkom. De uitnodiging is op 27 september in iBabs gezet.</i> Wethouder Wijdeven beantwoordt de volgende vragen: 3. De Wildhorst: In het Brabants Dagblad stond dat De Lorijn een deel van De Wildhorst heeft gekocht. Graag meer informatie over onder andere de voorwaarden van de koopovereenkomst. (VVD) Antwoord: De overeenkomst wordt aan iBabs toegevoegd. De scenario's worden onderzocht en in het laatste kwartaal van dit jaar komt het college er bij de commissie op terug. <i>NB. De overeenkomst is op 22 september in iBabs gezet.</i> 4. Stand van zake startersleningen? (VVD) Antwoord: De volledige inzage volgt bij de Nota reserves en voorzieningen. Deze wordt in oktober/november in de commissie BS behandeld. 5. Traverse Heeswijk-Dinther: Is er een 0-meting voor het omliggende gebied gedaan? (Politieke Partij Blanco) Antwoord: Er zijn diverse 0-metingen gedaan om de effecten te kunnen beoordelen. 6. Stand van zaken glasvezel? (CDA) Antwoord: Eind oktober/begin november gaat de gemeente samen met E-fiber de inwoners en bedrijven actief informeren. Wethouder Van Moorselaar beantwoordt de volgende vraag: 7. Wisenten: er is een professional aangevallen door een wisent. Wat is er gebeurd? Wat zijn de risico's voor onze inwoners? (VVD) Antwoord: Er wordt onderzocht wat er precies is gebeurd.
6	Stand van zaken huisvesting		De voorzitter geeft aan dat dit een standaard agendapunt betreft. Het college

Onderwerp	Besluit	Opmerkingen – Toezeggingen – Afspraken
vergunninghouders		informeert de commissie over de stand van zaken van de reguliere en extra huisvesting van vergunninghouders. Wethouder Van Boekel informeert de commissie over de stand van zaken: - Er zijn 56 mensen geplaatst, 5 mensen hebben een woning aangeboden gekregen. - In de abdij zijn 14 vergunninghouders ingetrokken. - Er zijn gesprekken gaande met de woningcorporaties met name om versneld bouwen mogelijk te maken. - In As50-verband worden ervaringen uitgewisseld. - in verband met de plannen voor tijdelijke woningen in Heesch en Nistelrode, heeft er in beide kernen een bewonersavond plaatsgevonden. De reacties van inwoners worden geanalyseerd en het college hoopt deze maand een besluit te kunnen nemen. - Op 6 oktober wordt het plan van aanpak huisvesting (extra) vergunninghouders en overige woningzoekenden besproken door de raad. Het college zorgt voor 6 oktober voor aanvullende informatie o.a. over het al dan niet vestigen van een asielzoekerscentrum in Bernheze. <i>Plannen tijdelijke woningen voor vergunninghouders en spoedzoekers</i> De volgende inwoners maken gebruik van het spreekrecht naar aanleiding van de plannen voor tijdelijke woningen in Heesch en Nistelrode voor vergunninghouders en spoedzoekers: - de heer A. Bos namens bewoners van de Hoge Wal in Heesch; - de heer Kaspersen namens bewoners De Hoef; - de heer Pouwels mede namens Van den Bogaart; - de heer Prins namens bewoners van de Vlasstraat, Vezelstraat, Oude Torenweg en De Geerden; - mevrouw Kluytmans uit Heesch; - mevrouw Kleijn, advocaat namens een aantal bewoners van de Boonakker en de Mgr. van den Hurkiaan in Heesch. De inspreekreacties zijn als bijlagen toegevoegd aan deze besluitenlijst. De heer Van den Berg van de fractie Progressief Bernheze vraagt of het college de criteria wil loslaten. Wil het college vasthouden aan het criterium 'eigen grond'? <i>NB. Op 27 september is een persbericht in iBabs gezet waarin staat dat het college alternatieve locaties onderzoekt en hoopt over enkele weken een besluit te kunnen</i>

Onderwerp		Besluit	Opmerkingen – Toezeggingen – Afspraken
			<i>nemen over de definitieve locaties voor de 14 woningen.</i>
7	Presentatie 'Een beeld van het ondernemerslandschap van Bernheze'		Dit agendapunt is doorgeschoven naar de volgende commissievergadering.
8	Ontwerp-verklaring van geen bedenkingen omgevingsvergunning plattelandswoning Busselsesteeg 2 Loosbroek	De fractie Progressief Bernheze neemt het voorstel mee terug naar de fractie. De overige fracties adviseren positief.	Naar aanleiding van diverse vragen van commissieleden, zegt wethouder Van Boekel toe dat de raad en commissie RZ, voorafgaande aan de raadsvergadering, een toelichting ontvangt. <i>NB. De toelichting is toegevoegd aan de raadsstukken.</i>
9	Aanvraag omgevingsvergunning Derptweg 5b te Vorstenbosch	Alle fracties nemen het voorstel mee terug naar de fractie.	- De heer M. van den Brand, eigenaar van het perceel, spreekt mee. Zijn inspreeknotitie is als bijlage toegevoegd aan deze besluitenlijst. - Mevrouw Hoogers heeft een brief gestuurd (zie vergaderstukken) en zij licht deze brief nader toe. - Alle fracties zijn kritisch over het voorstel. De fracties zijn van mening dat de (juridische) onderbouwing minimaal is en betwijfelen of op basis hiervan sprake kan zijn van zorgvuldige besluitvorming. De fracties vragen zich af waarom een schuur, die er al meer dan vijftig jaren staat, niet mag worden herbouwd.
10	Verklaring van geen bedenkingen oprichten boomsuite en hooiberg aan de Fokkershoek 27 in Heeswijk-Dinther	De fractie Progressief Bernheze neemt het voorstel mee terug naar de fractie. De overige fracties adviseren positief.	- De heer J. Verhoeven, eigenaar van het perceel, spreekt mee. - De fracties zijn over het algemeen zeer te spreken over dit plan, zij zien het als een verrijking voor de gemeente. - De wethouder zegt toe dat het exacte antwoord op de vraag over de overschrijding van het aantal m² en de hoogte van de palen volgt. <i>NB. De toelichting is toegevoegd aan de raadsstukken.</i>
11	Vaststelling bestemmingsplan Bosschebaan 17 te Heesch	De commissie adviseert unaniem positief.	
12	Opiniërende bespreking ontwerp bestemmingsplan Heeswijkse Aa-Beemden	De fracties CDA, D66, Lokaal en SP kunnen zich in grote lijnen vinden in dit gewijzigde plan en vinden de tijd rijp om het plan ter inzage te leggen. De fracties Progressief Bernheze, VVD en Politieke Partij Blanco zijn kritisch. Deze fracties zijn van mening dat het bedrijf van Dijkhoff niet past in het Aa-dal.	- De heer Kellermann Slotemaker uit Heeswijk-Dinther spreekt mee. Zijn inspreeknotitie is als bijlage toegevoegd aan deze besluitenlijst. - Voor de vragen, opmerkingen en aandachtspunten van de commissie en de reactie hierop van de wethouder, wordt verwezen naar het bijgevoegde verslag van de vakafdeling. - Wethouder Wijdeven geeft aan dat het plan in procedure wordt gebracht en aan het einde van het jaar volgt een afweging op basis van ingediende zienswijzen, het advies van de Commissie m.e.r.- etc.

Onderwerp		Besluit	Opmerkingen – Toezeggingen – Afspraken
13	Opiniërende bespreking Afval- en grondstoffenbeleidsplan 2017-2021	De fracties kunnen zich over het algemeen vinden in de notitie. De fracties vragen het college rekening te houden met de genoemde aandachtspunten.	- Voor de vragen, opmerkingen en aandachtspunten van de commissie en de reactie hierop van de wethouder, wordt verwezen naar het bijgevoegde verslag van de vakafdeling.
14	Sluiting		De voorzitter sluit de vergadering om 23:00 uur.

Vastgesteld in de commissievergadering van 19 oktober 2016.

Leandra Kilian
commissiegriffier

Frans van de Ven
voorzitter

Bijlagen:

1. Inspreeknotitie van de heer Bos namens bewoners Hoge Wal in Heesch (agendapunt 6)
2. Inspreeknotitie van de heer Kaspersen namens bewoners De Hoef, Heesch (agendapunt 6)
3. Inspreeknotitie van de heer Pouwels mede namens Van den Bogaart (agendapunt 6)
4. Inspreeknotitie van de heer Prins namens bewoners Vlasstraat, Vezelstraat, Oude Torenweg en De Geerden, Nistelrode (agendapunt 6)
5. Inspreeknotitie van mevrouw Kluytmans uit Heesch (agendapunt 6)
6. Inspreeknotitie van mevrouw Kleijn, advocaat namens bewoners Boonakker en Mgr. van den Hurkiaan, Heesch (agendapunt 6)
7. Inspreeknotitie van de heer Van den Brand (agendapunt 9)
8. Inspreeknotitie van de heer Kellermann Slotemaker (agendapunt 12)
9. Verslag vakafdeling (agendapunt 12)
10. Verslag vakafdeling (agendapunt 13)

2

Ecologische onderbouwing gebiedsontwikkeling

Ecologische onderbouwing gebiedsontwikkeling Heeswijkse Aa-Beemden

Datum : 20 december 2016
Projectnummer : 16-0366
Opdrachtgever : Elings
Zwanenburgseweg 6a
5473 KT Heeswijk-Dinther
Auteur : Ir. E.J.F. Claassen

Inleiding

Voor het gebied tussen de zuidrand van Heeswijk-Dinther (gemeente Bernheze) en de N279 zijn plannen in ontwikkeling voor een gebiedsontwikkeling. Deze gebiedsontwikkeling Heeswijkse Aa-Beemden heeft tot doel de landschappelijke en ecologische waarden te vergroten. Daarnaast is het doel de nimby-situatie rondom het bedrijf van Gebr. Dijkhoff op te heffen.

Deze notitie beschrijft de waarden van het gebied in de huidige situatie en geeft een beschrijving van de potentiële ecologische waarden die met de nieuwe inrichting behaald kunnen worden. Tevens wordt beschreven wat de aannemelijke situatie was in het voormalige populierenbos.

Huidige situatie

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit het bedrijfsterrein (inclusief het voormalig bosperceel) van Gebr. Dijkhoff, de strook tussen het bedrijfsterrein en de Aa en de graslanden ten westen van het bedrijfsterrein.

De noordgrens van het plangebied wordt gevormd door de Aa. Deze is gekanaliseerd en stroomt tussen twee dijkjes. Van oorsprong is de Aa ter hoogte van het plangebied een langzaam stromende laaglandbeek met vrij veel meanders en een goed ontwikkelde watervegetatie alsmede een rijke fauna. Het omliggende landschap bestaat van oorsprong uit een mozaïek van soortenrijke hooilanden, moerasjes, vochtige en natte loofbossen en vaak ook knotbomenrijen en singels. Van dit oorspronkelijke beekdallandschap is in de omgeving van het plangebied relatief weinig bewaard gebleven. De oorzaak hiervan ligt vooral in het sterk gereguleerde waterpeil van de Aa en het gebrek aan dynamiek. Met name de kanalisatie van de Aa heeft ertoe geleid dat de omstandigheden dusdanig zijn veranderd dat kenmerkende waarden zijn verdwenen of drastisch zijn verminderd.

In de huidige situatie zijn de ecologische waarden in het plangebied laag. De oorzaak hiervan ligt vooral in het agrarische en bedrijfsmatige gebruik van de gronden in het plangebied. De zone langs de Aa bestaat uit grazige, ruige vegetatie die jaarlijks wordt gemaaid. Het grootste deel van de graslanden is in agrarisch gebruik. Het bedrijfsterrein heeft vanwege het intensieve gebruik geen ecologische waarde. Binnen het plangebied kunnen algemene soorten amfibieën voorkomen, zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Tevens is het mogelijk dat het gebied, met uitzondering van het bedrijfsterrein, tot het leefgebied behoort van algemene soorten zoogdieren, zoals haas, vos, wezel, hermelijn, bunzing, mol en diverse algemene muizensoorten. In de huidige situatie is er voor vogels weinig broedgelegenheid in het plangebied. Wel kan het gebied als foerageergebied functioneren voor diverse vogelsoorten.

Populierenbos

Ten oosten van het bedrijfsterrein van Gebr. Dijkhoff heeft een populierenbos gestaan. In juli 2010 is het merendeel van de bomen tijdens een zware storm is omgewaaid. Dit is de aanleiding geweest het perceel op te ruimen en de bomen te verwijderen. De buitenste (dubbele) rij populieren langs de Aa is behouden.

Volgens de heer Dijkhoff is het bos altijd eigendom geweest van een klompenmaker. De bomen waren bedoeld als hout voor klompen en werden met dat doel geteeld. Om een lange, dikke, takvrije stam te krijgen (goed hout voor klompen) werden regelmatig de onderste takken van de bomen gesnoeid. Het perceel werd tevens begraasd met verschillende soorten vee. Op de grens van het perceel staan in de huidige situatie nog de palen van de afrastering die hier op duiden (zie foto 1 en 2); het prikkeldraad is door de omgevallen bomen voor het grootste deel afgebroken en ligt op de grond, de palen staan er nu nog.

Foto 1. Palen van voormalige afrastering in het bos

Foto 2. Palen van vroegere afrastering langs nog aanwezige bomen

Het bos dat in de huidige situatie nog aanwezig is, grenzend aan het bedrijfsterrein, is van een andere eigenaar en is altijd op een andere manier gebruikt/beheerd, namelijk “niets doen beheer”. Het is zodoende niet vanzelfsprekend dat de situatie zoals die in het aangrenzende bos te zien is ook in het verwijderde bos aanwezig is geweest.

Het is aannemelijk dat vanwege de begrazing en het beheer gericht op (klompen)houtproductie het bos feitelijk een soort boomweide moet zijn geweest. Het zal in ieder geval een open karakter hebben gehad met weinig struikvormers in de onderbegroeiing. Het vee zal de grazige vegetatie kort hebben gehouden waardoor er geen ruigtevegetatie kon ontstaan.

Een foto uit 2012 (foto 3) laat zien dat in de kern van het aangrenzende (nog bestaande) bos de ondergroei voornamelijk bestaat uit rietruigte. Dit duidt op vochtige tot natte omstandigheden. Aangezien het verwijderde bos aansloot aan dit bos kan worden aangenomen dat ook in het verwijderde bos sprake was van dergelijke vochtige tot natte omstandigheden. Door de begrazing zal er echter geen overdadige rietruigte zijn ontstaan. Op een foto van de familie Dijkhoff uit 2004 (foto 4) is te zien dat er in het voormalige bos weinig struiken aanwezig waren. De foto toont wel enige begroeiing van riet op de bosbodem.

Volgens de Bodematlas van de provincie Noord-Brabant (<http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/bodematlas>) ligt ter plaatse van het bos de gemiddeld hoogste grondwaterstand tussen 0 en 60 cm beneden maaiveld. De gemiddeld laagste grondwaterstand ligt tussen 60 en 160 cm beneden maaiveld.

Door het (vrijwel) ontbreken van een struiklaag is voor vogels weinig dekking, voedsel en broedgelegenheid te vinden. Het is mogelijk dat vogelsoorten als ekster, zwarte kraai, roek en/of buizerd in een dergelijk bos nestelen.

Foto 3. Ondergroei van rietruigte in het aangrenzende bos (situatie 2012)

Foto 4. Situatie in 2004 in het voormalige bos.

Uit gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF - quickscanhulp.nl 10-07-2014 10:28:45) blijkt dat in de wijdere omgeving (tot 5 km) enkele wettelijk beschermde plantensoorten voorkomen waarvan de volgende (ook) bos(randen) als standplaats (kunnen) hebben: grote keverorchis en prachtklokje. Gezien het feit dat beide soorten vrij zeldzaam zijn is het hiermee niet gezegd dat deze soorten in het bos voorkwamen.

Op een afstand van 1 – 5 km van het plangebied komen volgens de NDFF de amfibieënsoorten kamsalamander, heikikker en rugstreeppad voor. Kamsalamander wordt volgens De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) aangetroffen in een landschap dat wordt gekenmerkt door kleinschaligheid in de directe omgeving van het voortplantingswater. Op de zandgronden en in beekdalen bestaat het voortplantingswater van kamsalamander uit poelen, vijvers, matig voedselrijke vennen en leemputten. De poel naast het bedrijfsterrein is in 2014 onderzocht op aanwezigheid van kamsalamander met als uitkomst dat de soort hier niet voorkomt. Doordat in de directe omgeving van het voormalige bos geen voortplantingswater voor kamsalamander aanwezig is, is het niet aannemelijk dat deze soort in het bos voorkwam.

Volgens De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) is de heikikker een soort die nauwelijks wordt aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. De soort heeft een voorkeur voor heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. Nabij het voormalige bos ontbreken deze landschapstypen en is bovendien sprake van aanwezigheid van infrastructuur, bebouwing en agrarisch gebruikte gronden. Het wordt zodoende niet aannemelijk geacht dat de heikikker in het voormalige bos voorkwam.

Rugstreeppad is een soort van dynamische milieus met vergraafbare grond. Het voortplantingswater van deze soort bestaat uit ondiepe, snel opwarmende (tijdelijke) wateren. Dit type wateren is niet aanwezig in de directe omgeving van het voormalige bos. Het wordt zodoende niet aannemelijk geacht dat de rugstreeppad in dit bos voorkwam.

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van 1 – 5 km van het plangebied de strikt beschermde zoogdiersoorten das en waterspitsmuis voorkomen. Gezien de ligging van het bos in een smalle strook tussen de Aa en de provinciale weg N279 en de aanwezigheid van het bedrijfsterrein is het niet aannemelijk dat in dit gebied de das een vaste rust- en verblijfplaats heeft. Het is niet uit te sluiten dat dassen door het gebied migreren, bijvoorbeeld langs de Aa. Daarbij kunnen ze ook in het (voormalige) bos komen. De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Gezien de grondwaterstanden was waarschijnlijk in het voormalige bos geen permanent oppervlaktewater aanwezig. Dit betekent dat geen leefgebied voor waterspitsmuis aanwezig was. Uiteraard kan het bos tot het leefgebied hebben behoord van algemene zoogdiersoorten zoals vos, haas, ree, hermelijn, bunzing en wezel.

Binnen het voormalige bos was leefgebied aanwezig voor algemene soorten amfibieën, zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Deze soorten kunnen voorkomen in slootjes en de poel in de directe omgeving van het bos. Daarnaast kan het bos tot het (grotere) leefgebied hebben behoord van algemene soorten vlinders, libellen, zoogdieren en vogels.

Nieuwe inrichting en beheer

De herinrichting van het gebied neemt de gebiedskenmerken van het beekdallandschap als uitgangspunt. De graslanden in het plangebied, ten westen van het bedrijfsterrein, worden ingericht en beheerd als bloemrijke graslanden. Dit type vochtige tot natte graslanden hoort oorspronkelijk thuis in een beekdal. In de zone langs de Aa wordt een plasdras zone gerealiseerd. Hier worden ook poelen aangelegd. Met de herinrichting van het gebied blijft de loop en het profiel van de Aa ongewijzigd. De plannen hebben zodoende geen invloed op het watersysteem en de afvoer van de Aa.

Om het zicht vanuit het dorp op het bedrijfsterrein te ontnemen (wens omwonenden), wordt tegen de keermuur rond het bedrijfsterrein een wal van circa 2 – 3 meter hoog gerealiseerd. Op deze wal worden bomen en struweel aangeplant.

Met de inrichting van graslanden, plasdras zone en poelen wordt langs de Aa een ecologische verbindingszone gerealiseerd. Het waterschap heeft voor de ecologische verbinding langs de Aa enkele doelsoorten voor ogen, te weten: struweelvogels, kamsalamander, heikikker, grote modderkruiper, kleine modderkruiper en drijvende waterweegbree.

De te realiseren poelen kunnen functioneren als leefgebied voor kamsalamander, heikikker en andere soorten amfibieën. De poelen kunnen voor deze soorten een stapsteen vormen tussen Kasteel Heeswijk en de Kildonkse Molen. Een reeds aangelegde faunatunnel onder de Heeswijkse weg geeft de dieren de mogelijkheid veilig deze weg te passeren.

De poelen dienen afgestemd te worden op de eisen die amfibieën stellen aan hun voortplantingswater. Dat wil zeggen flauwe oevers, bij voorkeur 1:3 of minder. Het is belangrijk om met name de noordelijke oever flauw te maken, deze wordt beschenen door de zon en is daarom aantrekkelijk voor warmteminnende soorten. Om optimaal voor amfibieën te functioneren, dient er geen (of liefst zo weinig mogelijk) vis in de poelen te kunnen leven. Dit betekent dat de poelen bij voorkeur niet meer dan 1 meter beneden de laagste grondwaterstand moeten worden uitgegraven. Bij voorkeur dient de poel niet door beekwater te worden overstroomd. Het beekwater kan de waterkwaliteit in de poel negatief beïnvloeden en kan ervoor zorgen dat vissen in de poel komen. Bij de afmetingen van de poelen kan het best worden uitgegaan van een wateroppervlakte met een doorsnede van circa 20 – 30 meter. Te kleine poelen (minder dan 10 meter doorsnede) vragen regelmatig onderhoud, omdat ze snel dichtgroeien en verlanden.

Om dichtgroeien van de poelen te voorkomen, worden ze periodiek opgeschoond. Dit is nodig als de vegetatie meer dan de helft van het oppervlak van de poel bedekt. Schoningswerkzaamheden worden bij voorkeur uitgevoerd tussen half augustus en half oktober. Er zijn dan nauwelijks amfibieën in het water.

Tegen de keermuur rond het bedrijfsterrein wordt een aardenwal van circa 2 – 3 meter hoog gerealiseerd. Om het bedrijfsterrein vanuit het dorp aan het zicht te onttrekken (wens omwonenden) worden bomen en struweel op de wal aangeplant. Hiervoor worden boomsoorten gebruikt die thuishoren op de hogere delen in het beekdallandschap, zoals zomereik, gewone es, esdoorn en haagbeuk. Ook voor de aanplant van struweel wordt gekozen voor gebiedseigen soorten, zoals eenstijlige meidoorn, sleebes, gewone vlier, egelantier en vuilboom.

De bomen en het struweel op de wal vormen een voedselbron voor struweelvogels en geeft deze soorten nestgelegenheid. Hierdoor wordt het gebied aantrekkelijk als vestigingsplek voor dit type vogelsoorten.

Op de overgang van het struweel naar het grasland kan een zoomvegetatie tot ontwikkeling komen van hogere kruiden. Een dergelijke zoom heeft veel waarde voor kleine fauna, zoals insecten en kleine zoogdieren, ze vinden hier dekking en voedsel.

Tussen het struweel en de Aa wordt een plasdras zone van circa 12 meter ingericht ten dienste van de beek. Deze zone wordt verlaagd om te dienen als waterretentie. Verspreid in deze zone worden enkele groepjes bomen aangeplant. Hiervoor worden soorten toegepast zoals, zwarte els, populier en berk.

Het streefbeeld voor de graslanden ten westen van het bedrijfsterrein is vochtig hooiland. Het gaat om bloemrijke graslanden waar soorten kunnen voorkomen als dotterbloem, echte koekoeksbloem, waterkruiskruid, grote ratelaar, gewone rolklaver, moerasrolklaver, geel walstro, scherpe

boterbloemen pinksterbloem. Door microgradiënten in hoogte en grondwaterstand ontstaan overgangen en verschillende soortencombinaties. Deze bloemrijke graslanden zijn van betekenis voor vlinders en andere insecten en deze vormen weer voedsel voor vogels en zoogdieren.

Om dit type grasland optimaal te laten ontwikkelen is enige verschralling nodig. Dit wordt bereikt door de graslanden minimaal een keer per jaar te maaien en het maaisel af te voeren omstreeks eind juli.

Het heeft de voorkeur om de graslanden gefaseerd te maaien, zodat hogere vegetatie aanwezig blijft waar insecten en hun eitjes gespaard worden en waar planten tot zaadzetting kunnen komen.

Eventueel kan extensief worden nabeweid. Hierbij is het echter van belang dat de bodem niet te nat is. Bij een te natte situatie veroorzaakt het vee veel vertrapping van de bodem. Het heeft de voorkeur met het beheer van de graslanden aan te sluiten op nog te ontwikkelen natuur aan de overzijde van de Heeswijkse weg.

Beekdallandschap

De nieuwe inrichting van het plangebied creëert voorwaarden voor de ontwikkeling van landschappelijke en ecologische waarden die passen bij de karakteristieke kenmerken van een laaglandbeekdal. Met de herinrichting wordt een uitgangssituatie gecreëerd waarmee de mogelijkheid wordt geboden dat kenmerkende soorten die elders langs de beek nog aanwezig zijn zich (opnieuw) vestigen in het plangebied. Daarnaast maakt de nieuwe inrichting van het plangebied het makkelijker voor soorten om langs de Aa te migreren.

Door de beperkte omvang van het plangebied zal geen volledig functionerend beekdalsysteem ontstaan op deze plek. Er wordt echter wel een plek gecreëerd die waardevol kan zijn als leefgebied voor dieren, zoals amfibieën, vogels, insecten en kleine zoogdieren en die kan functioneren als stapsteen voor migratie langs de Aa.

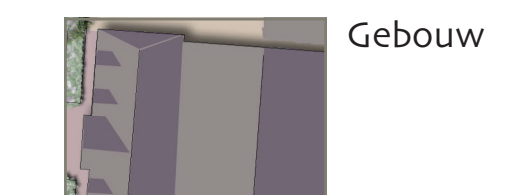
3 Inrichtingsplan

Inrichtingsplan Aa-beemden

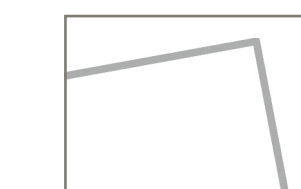

LEGENDA

OBJECTEN

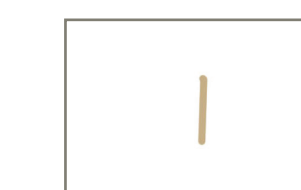
Gebouw

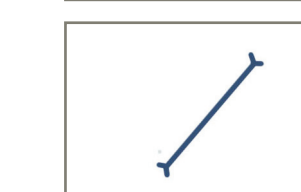
Keerwand
3m hoog
tov bedrijfsvloer

Keerwand
6m hoog
tov bedrijfsvloer

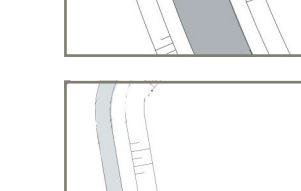
Poort

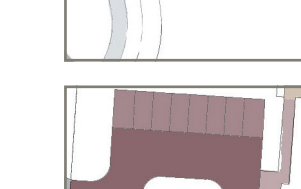
Faunatunnel

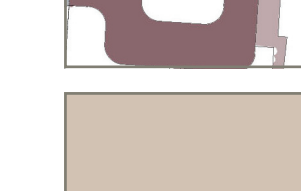
Rijbaan

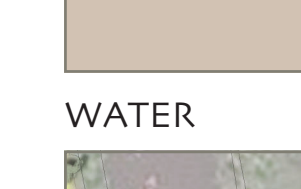
Fietspad

Parkeerterrein

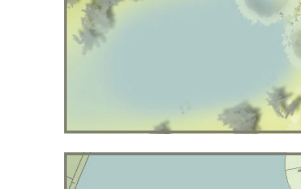
Bedrijfsvloer

De Aa

Poel

Laagte/greppel

GROEN

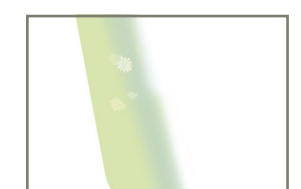
Grasberm

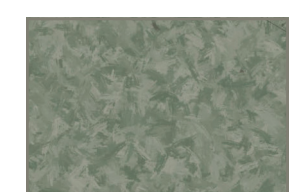
Grastalud/
aardenwal

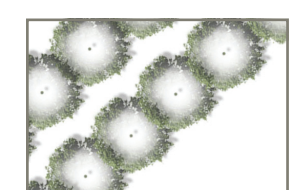
Bloemrijk
grasland

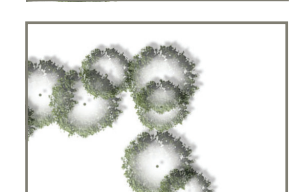
Plasdras zone

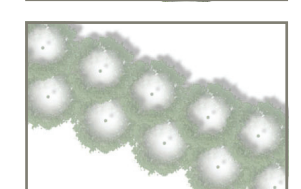
Struweel

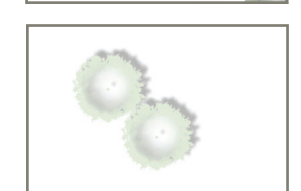
Bomenrij

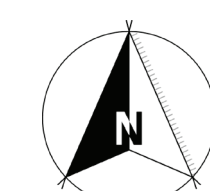
Boomgroepen

Dubbele
populierenrij

Boomgroepen in
natte zone

0 10 20 30 m
21 december 2016

4 EHS-compensatieplan

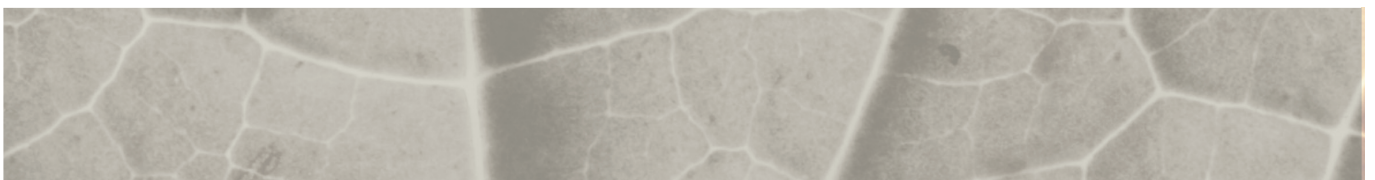
EHS Heeswijkse Aa-Beemden

Invloed ontwikkeling Heeswijkse Aa-beemden op EHS
veranderingen en compensatie

Opgesteld door ELINGS
19 december 2016

ELINGS

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Huidige situatie	4
2.1 Gebiedsbeschrijving	4
2.2 EHS huidig	4
2.3 Gebiedsontwikkeling Heeswijkse Aa-Beemden	7
3. EHS compensatie	9
3.1 Compensatieplichtige natuurwaarden	9
3.2 Compensatie taakstelling	9
3.3 Compensatieplan	11
Bijlage	

opgesteld door:

ELINGS

Zwanenburgseweg 6A
5473 KT Heeswijk-Dinther
T (0413) 320 777
F (0413) 341 721
www.ELINGS.nl
info@elings.nl

19 december 2016

1. Inleiding

Voor het gebied tussen de zuidrand van Heeswijk-Dinther en de N279 zijn plannen in ontwikkeling. Het betreft een gebiedsontwikkeling waarmee het gebied een impuls krijgt gebaseerd op de aanwezige (potentiële) landschappelijke en ecologische kenmerken en waarden in het gebied. Daarnaast heeft deze ontwikkeling als doel om de Nimby-situatie rondom het bedrijf van Gebr. Dijkhoff op te heffen.

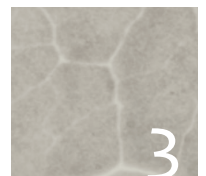
De ingrepen behorende bij de gebiedsontwikkeling Heeswijkse Aa-Beemden hebben invloed op de ecologische hoofdstructuur (EHS). Het betreft het de aantasting van een populierenbosje waar het bedrijfsterrein komt te liggen. De gebiedsontwikkeling voorziet in de directe omgeving in compensatie van de aangetaste EHS en realisatie van nog niet gerealiseerde EHS en EVZ. Een wijziging in de begrenzing van de EHS wordt voorgesteld zodat een kwalitatieve en kwantitatieve versterking van de ecologische waarden ter plekke worden gerealiseerd.

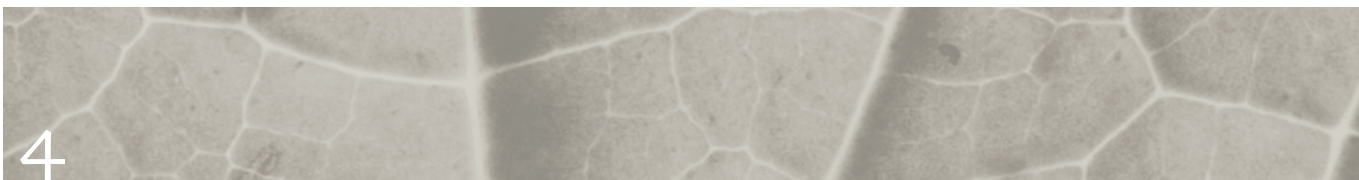
De gebiedsontwikkeling Heeswijkse Aa-Beemden is omschreven aan de hand van de huidige situatie en de voorgenomen ontwikkeling in hoofdstuk 2. De ecologische hoofdstructuur voor de huidige situatie en de compensatie taakstelling behorende bij de ontwikkeling zijn opgenomen in het derde hoofdstuk.

In de gehanteerde beleidsnota's zoals de Verordening ruimte wordt nog steeds gesproken over Ecologische Hoofdstructuur / EHS. Na de introductie van het Natuurnetwerk Brabant / NNB zijn deze stukken nog niet aangepast. In onderliggend document wordt gerefereerd naar het vigerende beleid met de voormalige naamgeving, en worden beide termen gehanteerd.

ELINGS

2. Heeswijkse Aa-Beemden

2.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied van de gebiedsontwikkeling Heeswijkse Aa-Beemden ligt ten zuiden van de kern Heeswijk-Dinther (gemeente Bernheze). Het terrein met een omvang van ongeveer 5 ha wordt ingeklemt tussen de N279 aan de zuidrand en de gekanaliseerde beek de Aa aan de noordrand.

De nieuwe toegangsweg van Heeswijk vormt de westelijke begrenzing, en de agrarische perceelsgrenzen vormen de oostelijk grens. Het gebied wordt doorsneden door de Aa.

Tussen de Aa en de N279 ligt het bedrijfsterrein van de Gebr. Dijkhoff bv. Aan de achterzijde van dit terrein ligt een populierenbos en aan de voorzijde van het terrein liggen agrarische gronden. De bebouwing ten zuiden van het bedrijfsterrein wordt door het verleggen en verbreden van de N279 verwijderd.

Ook de bedrijfslocatie aan de Lariestraat 25 te Heeswijk-Dinther behoort tot de ontwikkeling. De ontwikkelingen op dit terrein hebben geen effect op de ecologische hoofdstructuur.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

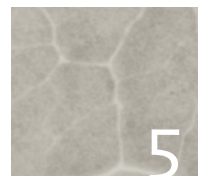
De ruimtelijke situatie gaat veranderen: enkele functies in het gebied verdwijnen, en enkele functies een kans krijgen om zich te ontwikkelen. Heeswijk krijgt een nieuwe aansluiting op de N279, en daarmee een nieuwe toegangsweg. Om die reden biedt de nieuwe entreeweg kansen voor de beleving van het 'thuiskomen'. Een beleving van een geleidelijke overgang vanuit dynamische (werk)omgeving naar de rustige thuisomgeving.

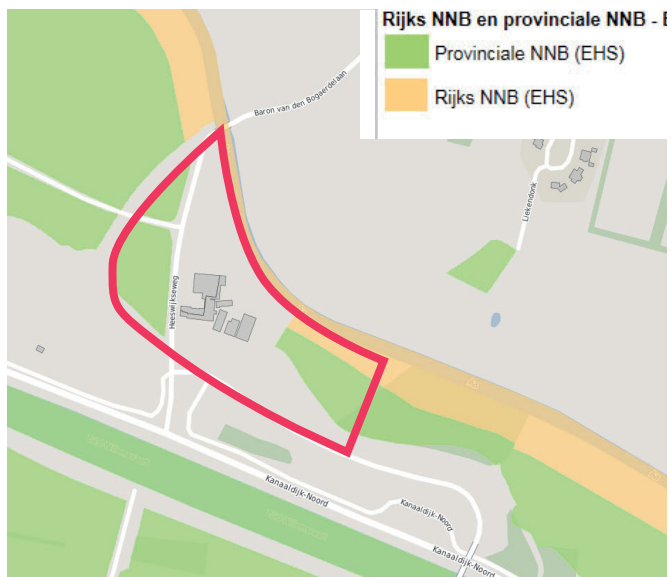
Voor de Aa betekent dit een ontwikkelingskans. Rondom de beekloop ontstaat ruimte voor het realiseren van een ecologische verbindingszone. Het plangebied vormt hierdoor een stapsteen tussen de Kilsdonkse Molen en Kasteel Heeswijk.

Ook voor het bedrijf (Gebr. Dijkhoff bv) kent de infrastructurele ingrepen in de omgeving (verbreding N279) ontwikkelingskansen.

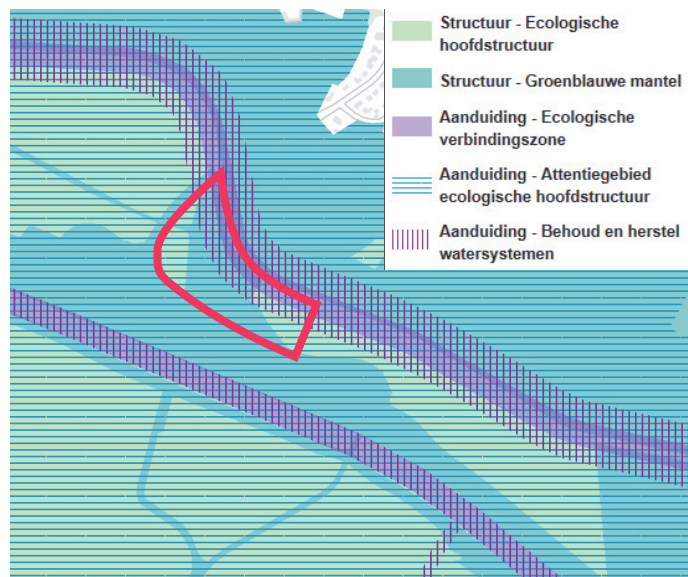

ELINGS

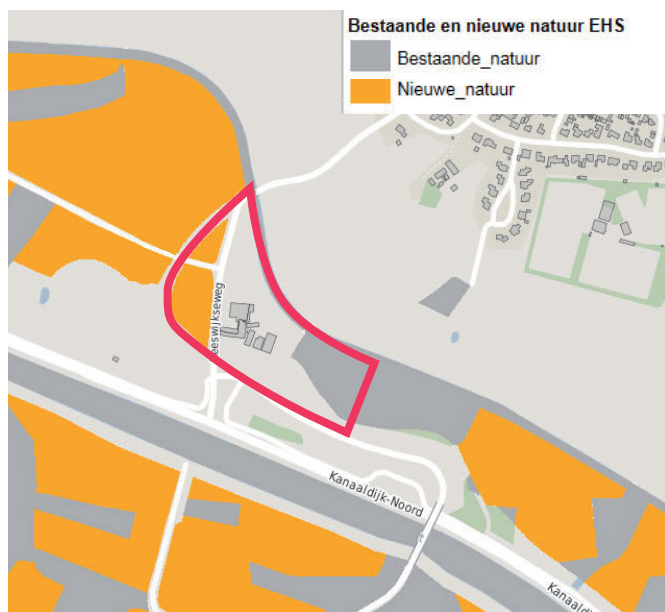

Uitsnede Natuurbeheerplan - thema EHS Rijk/Provincie (kaartbank.brabant.nl)

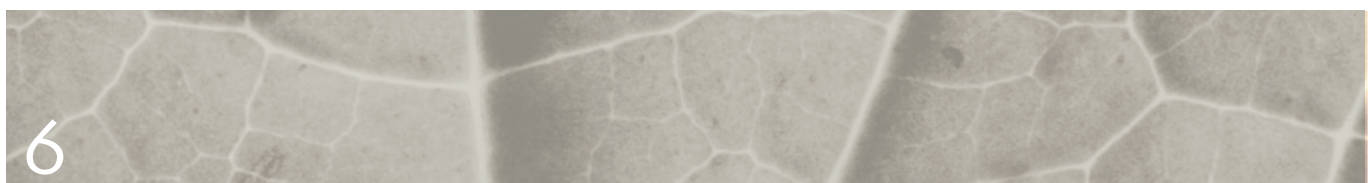
Uitsnede Verordening Ruimte - thema natuur en water (ruimtelijkeplannen.nl)

Uitsnede Natuurbeheerplan - thema Bestaande en nieuwe natuur EHS (kaartbank.brabant.nl)

Uitsnede Natuurbeheerplan - thema Ambitie (kaartbank.brabant.nl)

3. EHS compensatie

3.1 Huidige EHS

Enkele delen van het plangebied zijn opgenomen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS) / Natuurnetwerk Brabant (NNB). Hierbij is onderscheid te maken tussen Rijks NNB en Provinciale NNB. De Aa en een direct aangrenzend perceel zijn opgenomen als Rijks NNB - met Europese verplichtingen als Natura2000 en Kaderrichtlijn Water. De overige gronden zijn Provinciale NNB.

In de VR 2014 is binnen het thema 'natuur en landschap' het volgende onderscheid te maken voor het plangebied. De Aa is opgenomen als aanduiding – Ecologische verbindingszone en Aanduiding – Behoud en herstel waterstelsel. De gronden aan de voor- en achterzijde van het bedrijfsterrein zijn opgenomen als Structuur – Ecologische hoofdstructuur. De overige gronden zijn opgenomen als Structuur – Groenblauwe mantel.

Uit het Natuurbeheerplan - thema bestaande en nieuwe natuur - van de Provincie Noord-Brabant blijkt dat een gedeelte van aangeduide NNB nog niet gerealiseerd is. In dit plan zijn tevens de ambities (thema ambitie) opgenomen. Deze zijn als volgt:

Roze met strepen: zoekgebied

Groen: vochtig hooiland

Blauw: beek en bron

Mintgroen: rivier- en beekbegeleitend bos

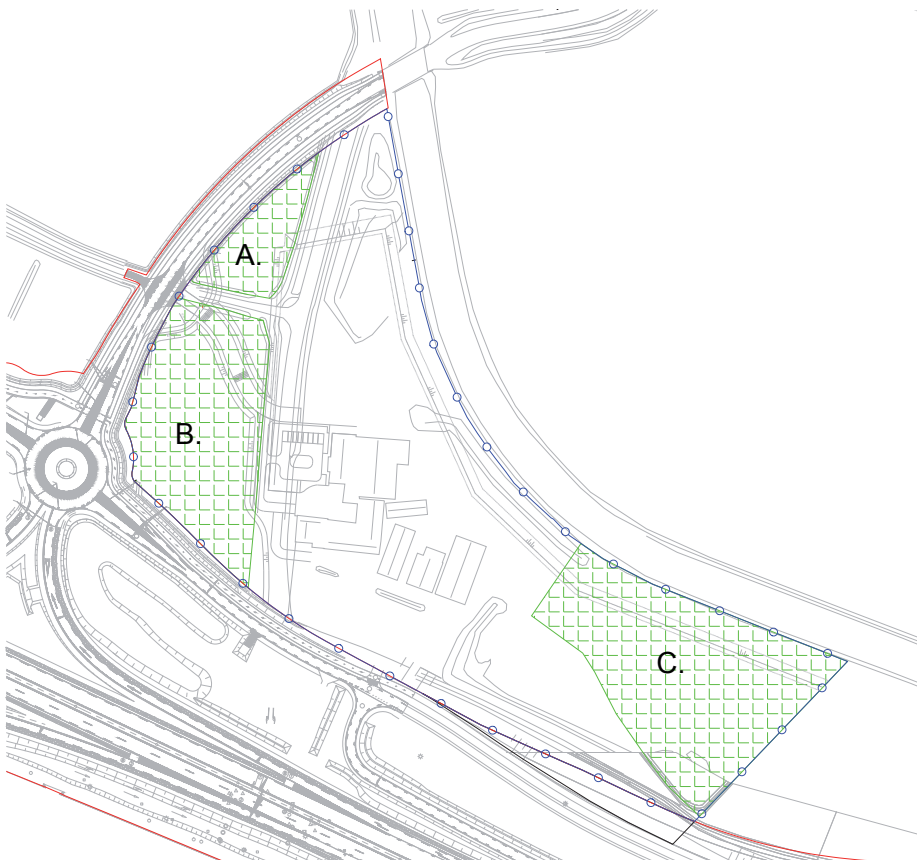
Donker groen: haagbeuken- en essenbos

3.2 Compensatie taakstelling

In de Verordening ruimte van de Provincie Noord-Brabant is de ecologische hoofdstructuur begrensd. Het hoofddoel van het ruimtelijk beleid voor de EHS is het bijdragen aan een samenhangend netwerk van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurlijke landschappen door bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de aanwezige bijzondere waarden en kenmerken. Indien natuur- en landschapswaarden van de EHS worden aangetast, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen waarmee de schade zoveel mogelijk wordt beperkt. Indien er wel schade wordt veroorzaakt dient compensatie plaats te vinden.

Met de gebiedsontwikkeling worden de gebieden opgenomen als EHS en/of zoekgebied EHS aangetast en/of weggenomen. Door de beperkte omvang van de ingrepen op de EHS in de gebiedsontwikkeling kan deze gezien worden als kleinschalige ingreep. In overleg met de

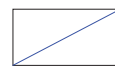
Bestaande EHS binnen het plangebied
A + B = niet gerealiseerd

Legenda oppervlakten

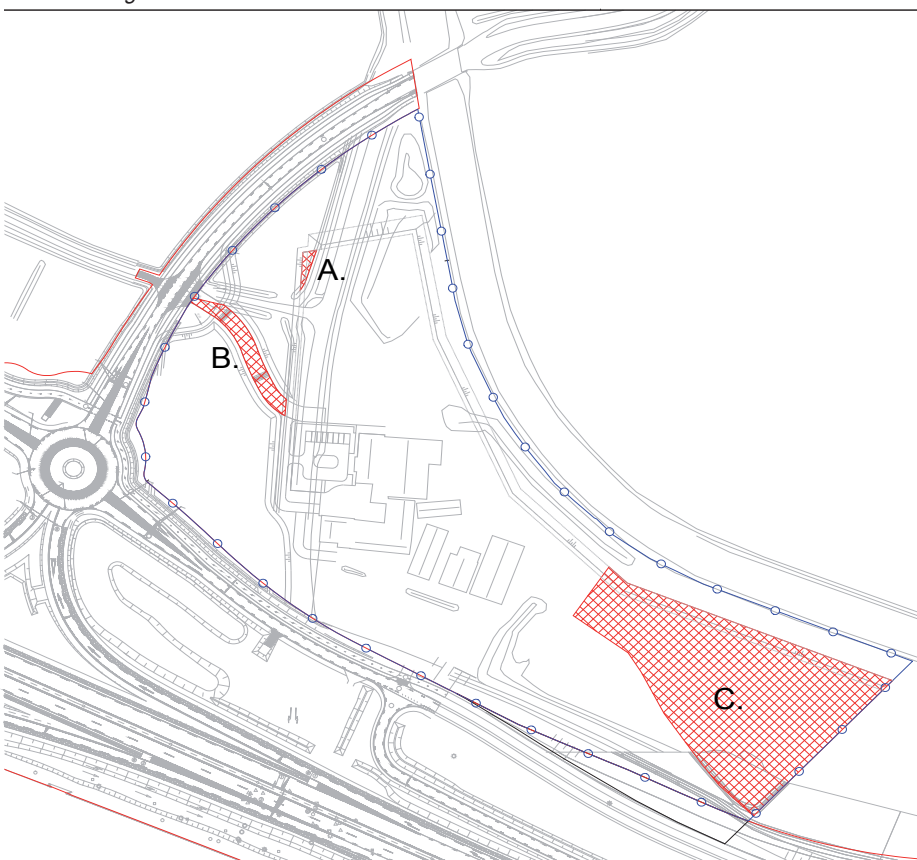

Bestaande EHS

A. 0,1792 ha
 B. 0,6419 ha
 C. 0,8804 ha
 Tot. 1,7015 ha

Plangrens (gebaseerd
 op kadastrale grenzen
 en PIP grens)

Aantasting EHS binnen plangebied

Legenda oppervlakten

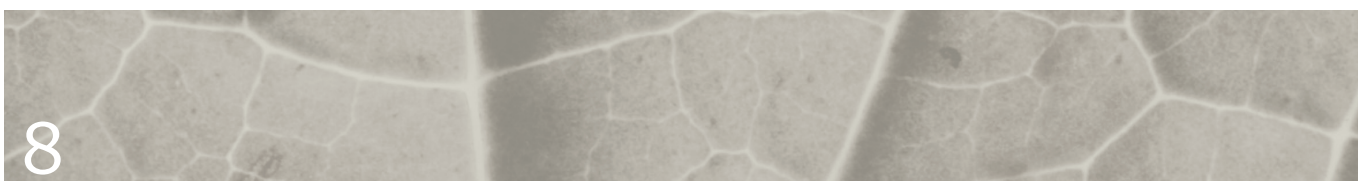

Aangetaste EHS

A. 0,0062 ha
 B. 0,0451 ha
 C. 0,7060 ha
 Tot. 0,7573 ha

Plangrens (gebaseerd
 op kadastrale grenzen
 en PIP grens)

provincie Noord-Brabant is besloten om de begrenzing van de EHS aan te passen, volgens artikel 5.5 Wijziging van de begrenzing op verzoek bij kleinschalige ingrepen. Hierbij moet voldaan worden aan artikel 5.7 Aanvullende regels voor fysieke compensatie. De gemeente Bernheze dient hiertoe een verzoek in bij Gedeputeerde Staten, conform Artikel 36.5 Verordening ruimte.

3.3 Compensatieplichtige natuurwaarden

kwalitatief

Staro heeft een analyse uitgevoerd naar de ecologische waarden behorende bij de gebiedsontwikkeling (Staro, 2015; Staro, 2016). De landschappelijke en ecologische kenmerken en waarden van het plangebied hangen nauw samen met de ligging in het beekdal van de Aa. Van oorsprong is de Aa ter hoogte van het plangebied een langzaam stromende laaglandbeek met vrij veel meanders en een goed ontwikkelde watervegetatie alsmede een rijke fauna. Het omliggende landschap bestaat van oorsprong uit een mozaïek van soortenrijke hooilanden, moerasjes, vochtige en natte loofbossen en vaak ook knotbomenrijen en singels. Van dit oorspronkelijke beekdallandschap is in het plangebied relatief weinig bewaard gebleven.

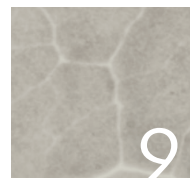
In de huidige situatie zijn de ecologische potenties in het plangebied laag. De oorzaak hiervan ligt vooral in het sterk gereguleerde waterpeil van de Aa en het gebrek aan dynamiek en het agrarische en bedrijfsmatige gebruik van de gronden in het plangebied. Met name de kanalisatie van de Aa heeft ertoe geleid dat de omstandigheden dusdanig zijn veranderd dat kenmerkende waarden zijn verdwenen of drastisch zijn verminderd.

De akkers en weilanden vormen vanwege het intensieve gebruik ongeschikt leefgebied voor veel van de karakteristieke flora en fauna van het beekdallandschap. De plantengroei in de Aa is eenvormig. Gelet op de structuur en het normprofiel komen in de beek geen noemenswaardige soorten vogels en amfibieën voor. De zone langs de Aa bestaat uit grazige, ruige vegetatie die jaarlijks wordt gemaaid. Het grootste deel van de graslanden is in agrarisch gebruik. Het bedrijfsterrein heeft vanwege het intensieve gebruik geen ecologische waarde.

Met de gebiedsontwikkeling vinden op twee plekken ingrepen plaats in de EHS: het natte populierenbos aan de achterzijde van het bedrijfsterrein en de voorzijde van het bedrijfsterrein.

ELINGS

9

kwantitatief

In de afbeelding op pagina 8 is het areaal EHS van de huidige situatie en het te compenseren gedeelte opgenomen.

Het populierenbos

Het natte populierenbos aan de achterzijde van het terrein van de Gebr. Dijkhoff bv behoort tot de EHS. Het bos beslaat een oppervlakte van 0.62 ha dat wordt aangetast (aangeduid met C op de afbeelding pagina 8).

Dit bos is opgenomen op de Natuurbeheerkaart van de Provincie Noord-Brabant als 'rivier- en beekbegeleidend bos' en als 'haagbeuken- en essenbos'. Gebaseerd op de ontwikkelingsduur natuurdoeltypen (Bijlage 3 van de 'Spelregels EHS' van de Rijksoverheid - 2007) hebben deze typen bos een ontwikkelingsduur van 25-100 jaar. Hiervoor geldt een compensatie toeslag van 2/3 van het oppervlakte plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer. De compensatie opgave betreft 1.04 ha nieuwe EHS.

Voorzijde bedrijfsterrein

Aan de voorzijde van het bedrijfsterrein van Gebr. Dijkhoff bv liggen agrarische gronden (weilanden). Deze gronden zijn nog niet gerealiseerde EHS. Met de gebiedsontwikkeling wordt 0.05 ha van dit gebied aangetast. In de huidige situatie ligt er een landweg, deze valt - na het verleggen van de Heeswijkseweg - in het voorterrein van het bedrijf. De ontsluiting van het bedrijf krijgt een andere routing door het voorterrein. Dit is de aantasting van de EHS. Ook steekt een gedeelte van het toekomstige bedrijf in deze (nog niet-gerealiseerde) EHS.

Voor dit gebied geldt geen compensatietoeslag omdat het nog niet gerealiseerde EHS is.

Het te compenseren oppervlak is gelijk aan het huidige oppervlak van 0.05 ha.

De totale compensatie opgave

De totale compensatie opgave is 1.09 ha.

3.3 Compensatie EHS

Kwalitatief

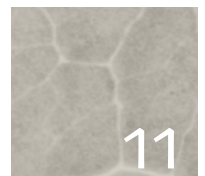
De compensatie van verloren areaal EHS bestaat uit de volgende ingrepen:

- De voorgenomen ontwikkeling heeft invloed op de EHS. Slechts een klein deel van de EHS wordt aangetast met de ontwikkeling; dezelfde ontwikkeling draagt bij aan het realiseren van EHS en/of het verbeteren van het functioneren van de EHS. Met de ingreep worden de kenmerken en waarden van het gebied vergroot. Met de inrichting worden gebiedskarakteristieken benut en de visie/ambitie voor de EHS waargemaakt.
- Realiseren van nog niet gerealiseerde EHS binnen het plangebied aan de voorzijde van het bedrijfsterrein. De agrarische gronden worden omgevormd tot vochtige hooilanden.
- In overleg met de betrokken overheden (gemeente Bernheze en Provincie Noord-Brabant) is besloten om de EHS, die niet in nog niet gerealiseerde EHS gerealiseerd kan worden, binnen het plangebied te compenseren. De compensatie van het populierenbos vindt hierdoor plaats rondom de Aa en op de voorzijde van het terrein.
- Ten behoud van de biotoop en de realisatie van de natuurambitie (zoals verwoord in het Natuurbeheerplan) wordt een gedeelte ingericht met opgaande beplanting.
- Als onderdeel van de 'ruimtelijke kwaliteit' behorende bij een 'rode' ontwikkeling in het buitengebied wordt het bedrijfsterrein omzoomd door een groene wal. Deze groene aankleding maakt geen onderdeel uit van de EHS compensatie (kwantitatief bezien), maar draagt kwalitatief wel bij aan het functioneren van de EHS. Het glooiend grondlichaam (tegen de keermuur) sluit aan bij de karakteristieken van het beekdal. De beplanting bestaat uit gebiedseigen beplanting: struweel (meidoorn, sleebees, vlier, vuilboom, hazelaar) en bomen (eik, es, haagbeuk). Allen soorten die voorkomen op hogere drogere gedeeltes in een beekdal. Deze beplanting is aangeplant. Aflopend naar de beek toe gaat de beplanting over in natte beekbegeleidende vegetatie (onderdeel van de kwantitatieve EHS). Deze vegetatie bestaat uit plas-dras vegetatie met groepen bomen (berk, els, populier) - deels spontane ontwikkeling. Op de overgang naar de Aa wordt vastgelegd met wilgen (aangeplant).
- Met de ingreep wordt de EVZ rondom de Aa gerealiseerd*, als onderdeel van de ecologische hoofdstructuur. Hierdoor gaat het gebied fungeren als stapsteen tussen de Kilsdonkse Molen en Kasteel Heeswijk, mede mogelijk door de inrichting van enkele aanliggende gronden door het Waterschap.

* De Aa kent de aanduiding 'ecologische verbindingszone'. Gebaseerd op deze aanduiding is deze nog niet gerealiseerd, en daarmee nog geen ecologische hoofdstructuur. Indien een EVZ is gerealiseerd wordt deze opgenomen als EHS.

ELINGS

Met de inrichting van graslanden en poelen wordt langs de Aa een ecologische verbindingszone gerealiseerd. Het waterschap heeft voor de ecologische verbinding langs de Aa enkele doelsoorten voor ogen, te weten: struweelvogels, kamsalamander, heikikker, grote modderkruiper, kleine modderkruiper en drijvende waterweegbree.

De te realiseren poelen kunnen functioneren als leefgebied voor kamsalamander, heikikker en andere soorten amfibieën. De poelen kunnen voor deze soorten een stapsteen vormen tussen Kasteel Heeswijk en de Kildonkse Molen. Een reeds aangelegde faunatunnel onder de Heeswijkseweg geeft de dieren de mogelijkheid veilig deze weg te passeren.

Tegen de keermuur rond het bedrijfsterrein wordt een aardenwal van circa 2 – 3 meter hoog gerealiseerd. Om het bedrijfsterrein vanuit het dorp aan het zicht te onttrekken wordt op de wal struweel en boomgroepen aangeplant. Hiervoor worden soorten gebruikt die thuishoren in het beekdallandschap. Deels aangeplant, deels spontane ontwikkeling (aangeplant struweel dient als bronmateriaal voor verdere verspreiding en ontwikkeling. Het struweel op de wal vormt een voedselbron voor struweelvogels en geeft deze soorten nestgelegenheid. Hierdoor wordt het gebied aantrekkelijk als vestigingsplek voor dit type vogelsoorten. Op de overgang van het struweel naar het grasland kan een zoomvegetatie tot ontwikkeling komen van hogere kruiden. Een dergelijke zoom heeft veel waarde voor kleine fauna, zoals insecten en kleine zoogdieren, ze vinden hier dekking en voedsel.

Tussen het struweel en de Aa wordt een zone van circa 12 meter ingericht ten dienste van de beek. Deze zone wordt verlaagd om te dienen als waterretentie. De graslanden ten westen van het bedrijfsterrein sluiten aan op deze plas/dras zone. Deze bloemrijke graslanden zijn van betekenis voor vlinders en andere insecten en deze vormen weer voedsel voor vogels en zoogdieren.

De nieuwe inrichting van het plangebied creëert voorwaarden voor de ontwikkeling van landschappelijke en ecologische waarden die passen bij de karakteristieke kenmerken van een laaglandbeekdal. Met de herinrichting wordt een uitgangssituatie gecreëerd waarmee de mogelijkheid wordt geboden dat kenmerkende soorten die elders langs de beek nog aanwezig zijn zich (opnieuw) vestigen in het plangebied. Daarnaast maakt de nieuwe inrichting van het plangebied het makkelijker voor soorten om langs de Aa te migreren. Door de beperkte omvang van het plangebied zal geen volledig

functionerend beekdalsysteem ontstaan op deze plek. Er wordt echter wel een plek gecreëerd die waardevol kan zijn als leefgebied voor dieren, zoals amfibieën, vogels, insecten en kleine zoogdieren en die kan functioneren als stapsteen voor migratie langs de Aa (Staro, 2016).

Kwantitatief

In de figuur op pagina 13 is de compensatie van de EHS opgenomen.

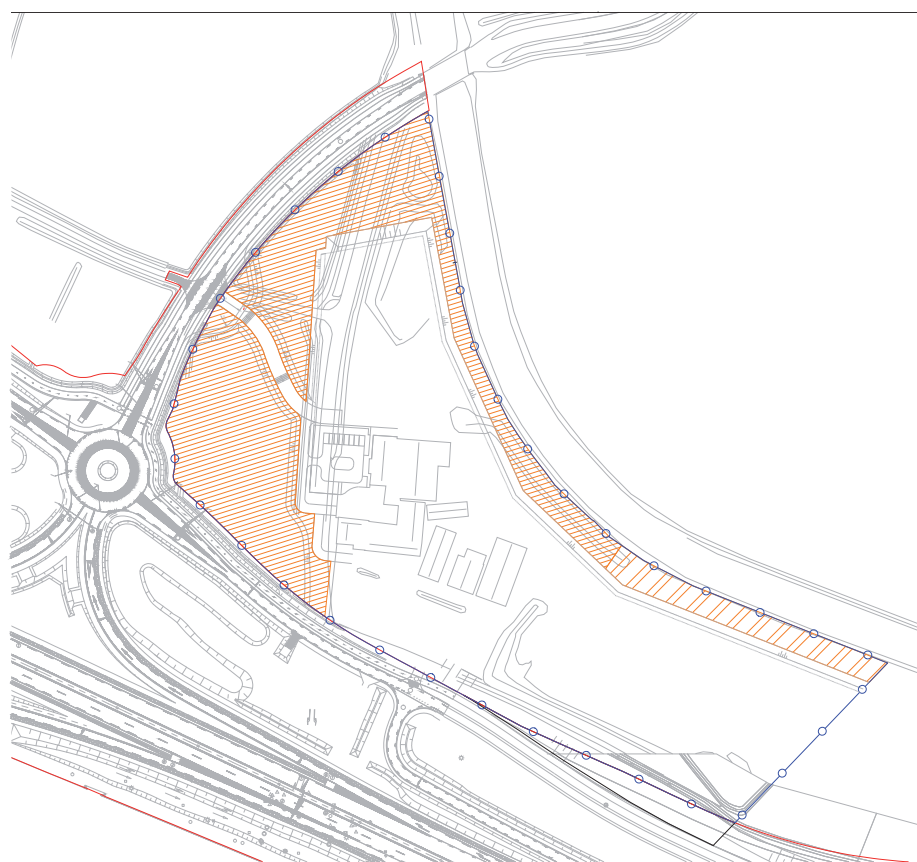
Binnen het plangebied is 1,39 ha EHS aanwezig ná realisatie van de plannen. Hiervan is 1,21 ha EHS als compensatie.

Uitvoering

De fysieke gebiedsontwikkeling wordt in gang gezet na het vaststellen van het bestemmingsplan. De ontwikkeling van het bedrijfsterrein en de EHS compensatie gaan hand in hand. De concrete realisatieplanning is onder meer afhankelijk van de bestemmingsplan procedure.

Beheer

Het beheer van het gebied zal worden uitgevoerd door een gecertificeerde loonwerker. Daarbij wordt het beheer uitgevoerd conform de geldende richtlijnen. Op deze wijze wordt het gebied ook op lange termijn duurzaam in stand gehouden worden.

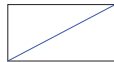
Areaal EHS na realisatie

Legenda oppervlakten

 gerealiseerde EHS
1,2141 ha

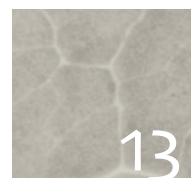
 bestaande EHS
0,1742 ha

**totaal EHS
na realisatie** 1,3883 ha

 **Plangrens (gebaseerd
op kadastrale grenzen
en PIP grens)**

ELINGS

13

Bijlage

Analyse ecologische waarden gebiedsontwikkeling Heeswijkse Aa-Beemden

Staro, augustus 2015

Analyse ecologische waarden gebiedsontwikkeling Heeswijkse Aa-Beemden

Datum : 12 augustus 2015
Projectnummer : 15-0186
Opdrachtgever : Elings
Zwanenburgseweg 6a
5473 KT Heeswijk-Dinther
Auteur : Ir. E.J.F. Claassen

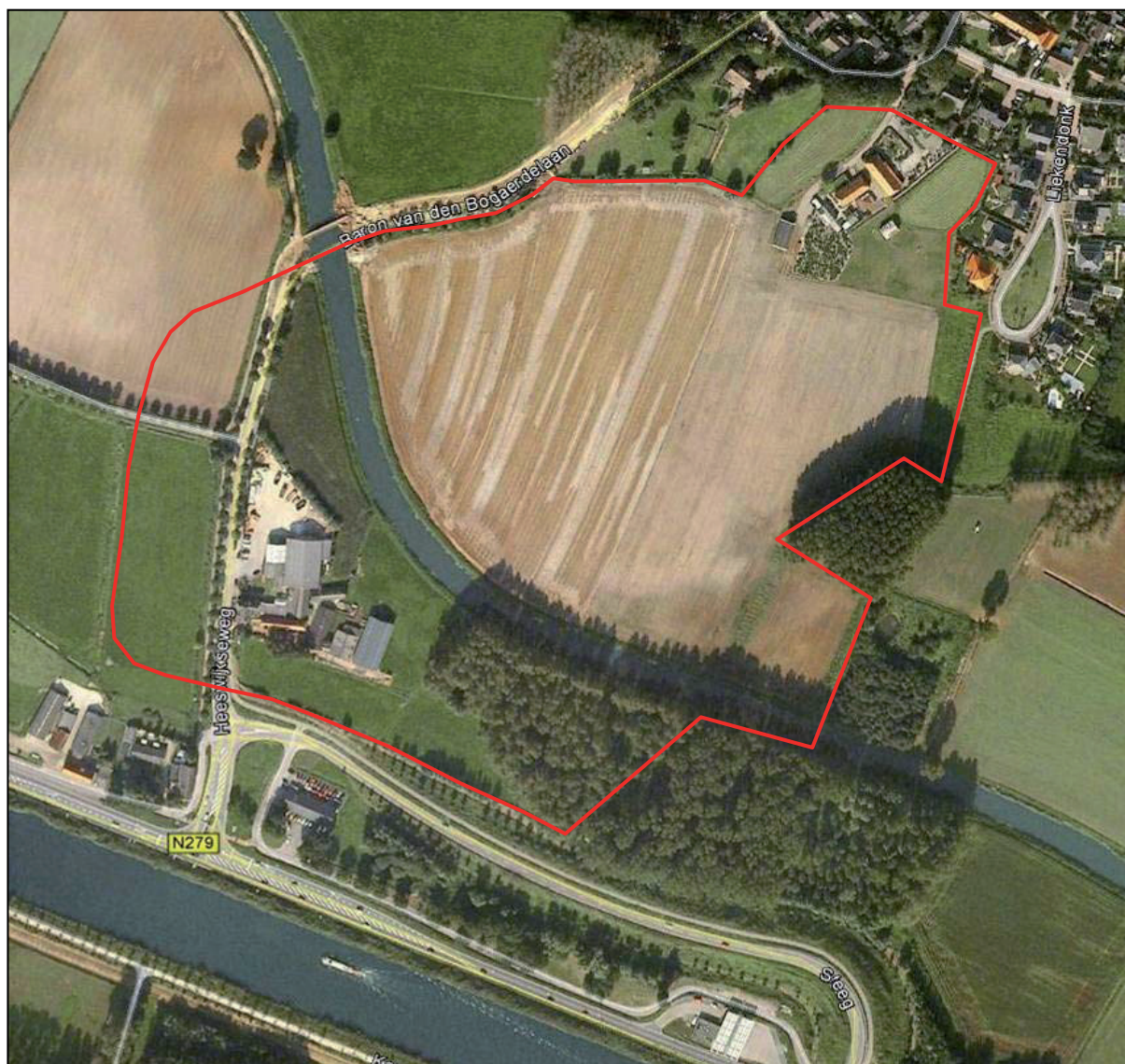
Inleiding

Voor het gebied tussen de zuidrand van Heeswijk-Dinther (gemeente Bernheze) en de N279 zijn plannen in ontwikkeling voor een gebiedsontwikkeling. Deze gebiedsontwikkeling Heeswijkse Aa-Beemden heeft tot doel de landschappelijke en ecologische kenmerken en waarden die in het gebied aanwezig zijn, duurzaam te ontwikkelen. Daarnaast is het doel de nimby-situatie rondom het bedrijf van Gebr. Dijkhoff op te heffen.

De gebiedsontwikkeling beoogd een ontwikkeling te realiseren van de landschaps-, natuur- en ecologische kenmerken en waarden van het gebied. Deze notitie beschrijft een analyse van deze kenmerken en waarden om daarmee te onderbouwen dat met de voorgestelde gebiedsontwikkeling daadwerkelijk de juiste randvoorwaarden worden gecreëerd om een vergroting van de landschaps-, natuur- en ecologische kenmerken en waarden te kunnen bereiken.

Ligging plangebied

Het plangebied van de gebiedsontwikkeling Heeswijkse Aa-Beemden ligt ten zuiden van de kern Heeswijk-Dinther. Het gebied met een omvang van ongeveer 13 hectare wordt ingeklemd tussen de N279 aan de zuidrand en de dorpsrand van Heeswijk aan de noordrand. De nieuwe toegangsweg van Heeswijk vormt de westelijke begrenzing, en de agrarische perceelsgrenzen vormen de oostelijke grens. Het plangebied ligt in het beekdal van de Aa, welke het gebied doorsnijdt. De begrenzing is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Ligging plangebied (rood omlijnd)

Huidige situatie

In de huidige situatie bestaat het plangebied ten noorden van de Aa voornamelijk uit landbouwpercelen. Dit betreft akkers met bieten en tarwe en een klein weiland. Ten noorden van de bietenakker loopt een kleine sloot op de grens van het plangebied. Ten zuiden van de Aa ligt het bedrijfsterrein van Gebr. Dijkhoff. Aan de oostzijde van het bedrijfsterrein ligt, deels binnen het plangebied, een populierenbosje. In de noordpunt ligt een graslandje met een poel. Ten westen van de Heeswijkseweg liggen enkele percelen weiland. Langs de Heeswijkseweg ligt een sloot en staan bomen. De Aa maakt onderdeel uit van het plangebied. Deze is gekanaliseerd en stroomt tussen twee dijkes.

Gebiedsontwikkeling

De gebiedsontwikkeling Heeswijkse Aa-Beemden neemt de gebiedskenmerken van het beekdallandschap als uitgangspunt. In het plan wordt ruimte gecreëerd voor water en natuur rondom de Aa. Met het verleggen van de Aa ontstaan ontwikkelingskansen voor de dynamiek van de beek en het natuurlijke systeem. Rondom de verlegde Aa wordt een zone gerealiseerd met natte graslanden en poelen. Tevens wordt het reeds aanwezige natte loofbos uitgebreid. Met de natuurlijke inrichting

van het plangebied wordt een ecologische verbindingszone langs de Aa gerealiseerd. Het plangebied vormt daarmee een stapsteen tussen Kasteel Heeswijk en de Kildonkse Molen.

Ten zuiden van de Aa wordt het bedrijfsterrein van Gebr. Dijkhoff vergroot. In de dorpsrand van Heeswijk worden enkele woningen gebouwd.

Kenmerken en waarden

De landschappelijke en ecologische kenmerken en waarden van het plangebied hangen nauw samen met de ligging in het beekdal van de Aa. Van oorsprong is de Aa ter hoogte van het plangebied een langzaam stromende laaglandbeek met vrij veel meanders en een goed ontwikkelde watervegetatie alsmede een rijke fauna. Het omliggende landschap bestaat van oorsprong uit een mozaïek van soortenrijke hooilanden, moerasjes, vochtige en natte loofbossen en vaak ook knotbomenrijen en singels. Van dit oorspronkelijke beekdallandschap is in het plangebied relatief weinig bewaard gebleven.

Ecologische potenties

Huidige situatie

In de huidige situatie zijn de ecologische potenties in het plangebied laag. De oorzaak hiervan ligt vooral in het sterk gereguleerde waterpeil van de Aa en het gebrek aan dynamiek en het agrarische en bedrijfsmatige gebruik van de gronden in het plangebied. Met name de kanalisatie van de Aa heeft ertoe geleid dat de omstandigheden dusdanig zijn veranderd dat kenmerkende waarden zijn verdwenen of drastisch zijn verminderd.

De akkers en weilanden vormen vanwege het intensieve gebruik ongeschikt leefgebied voor veel van de karakteristieke flora en fauna van het beekdallandschap. De plantengroei in de Aa is eenvormig. Gelet op de structuur en het normprofiel komen in de beek geen noemenswaardige soorten vogels en amfibieën voor. Plaatselijk in het Aa-systeem komt de beschermde vissoort kleine modderkruiper voor.

Het is bekend dat op een afstand van nul tot vijf kilometer van het plangebied enkele beschermde plant- en diersoorten voorkomen, waaronder grote keverorchis, stijf hardgras, kamsalamander, heikikker, rugstreeppad, waterspitsmuis en das. Voor deze soorten ontbreekt geschikt habitat binnen het plangebied. Mogelijk komen deze soorten (deels) voor in de omgeving van Kasteel Heeswijk.

Binnen het plangebied is leefgebied aanwezig voor algemene soorten amfibieën, zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Deze soorten kunnen voorkomen in de slootjes en poel binnen het plangebied. Daarnaast kan het plangebied tot het (grotere) leefgebied behoren van algemene soorten vlinders, libellen, zoogdieren en vogels.

Nieuwe situatie

De nieuwe inrichting van het plangebied creëert voorwaarden voor de ontwikkeling van landschappelijke en ecologische waarden die overeenkomen met de karakteristieke kenmerken van een laaglandbeekdal. De te realiseren natte zone geeft ruimte aan de Aa, natte graslanden en poelen. Doordat in deze zone de Aa ruimte krijgt, ontstaat min of meer natuurlijke dynamiek en de daarbij behorende spontane processen van verlanding, erosie en sedimentatie. Variërend in de ruimte ontstaan snel- en langzaam stromende delen in de beek, natte graslanden, ruigtes, poelen en struwelen welke veel kans bieden voor watergebonden flora, vissen, amfibieën, (moeras-)vogels en talloze ongewervelden.

Stroomopwaarts, in het gebied Aa-Broecken nabij Veghel, komen nog kenmerken plantensoorten voor, waaronder bosbies, holpijp, waterviolier, bosanemoon, waterkruiskruid en lange ereprijs. Ongeveer een kilometer stroomafwaarts van het plangebied ligt een fraai stukje beekdal nabij Kasteel Heeswijk. Het beekdal wordt hier gekenmerkt door vochtige tot natte loofbossen met een rijke ondergroei die bestaat uit onder meer slanke sleutelbloem, bosanemoon, grote keverorchis, eenbes, moesdistel en witte klaverzuring. Het gebied is mede door de diversiteit aan levensgemeenschappen (bossen, graslanden, ruigten en wateren), rijk aan diverse vogelsoorten (onder meer boomklever, appelvink, kleine bonte specht en nachtegaal), dagvlinders, amfibieën en kleine zoogdieren. Nabij Middelrode en Berlicum liggen enkele oude beekmeanders. De vegetatie in en langs deze wateren bestaat onder meer uit krabbescheer, zwanebloem, grote boterbloem en watergentiaan.

Met de gebiedsontwikkeling wordt een uitgangssituatie gecreëerd waarmee de mogelijkheid wordt geboden dat kenmerkende soorten die elders langs de beek nog aanwezig zijn zich (opnieuw) vestigen in het plangebied. Daarnaast maakt de nieuwe inrichting van het plangebied het makkelijker voor soorten om langs de Aa te migreren.

Met de gebiedsontwikkeling wordt een uitgangssituatie gerealiseerd van waaruit kenmerkende landschappelijke en ecologische waarden zich kunnen ontwikkelen. Voor deze ontwikkeling zijn tijd en beheer belangrijke factoren. Daarnaast is er natuurlijk nooit vooraf te voorspellen wat er daadwerkelijk zal gaan gebeuren in het gebied.

In het plangebied is vooral aan de noordzijde van de Aa ruimte voor deze ontwikkelingen. Het bedrijfsterrein van Gebr. Dijkhoff beperkt de ontwikkelingsmogelijkheden aan de zuidzijde van de Aa.

Op termijn kan een laaglandbeekdal ontstaan met natte, soortenrijke graslanden, ruigte, moeras, struweel en natte bossen. Door de toename aan variatie in aanwezige habitats, vegetatietypen, stroomsnelheden en beekmorfologie zal in de loop der tijd de ecologische waarde van het plangebied naar verwachting sterk toenemen.

Aanbevelingen

In relatie tot het gehele beekstelsel van de Aa is het plangebied beperkt van omvang. Daarnaast ligt het geïsoleerd tussen landbouwgebieden. Het zal daarom niet mogelijk zijn het gehele palet van habitattypen, beekdynamiek en soorten in het plangebied tot ontwikkeling te laten komen. Dit betekent dat er keuzes moeten worden gemaakt in de te realiseren doelen van natuurontwikkeling die passen bij de omvang en situatie van het plangebied. Dit kan bijvoorbeeld zijn soortenrijke natte graslanden en poelen.

Bij het bereiken van de gekozen natuurdoelen zijn tijd en beheer belangrijke factoren. Het kost tijd om de gewenste landschappelijke en ecologische waarden tot ontwikkeling te laten komen. Daarnaast kan met het beheer de ontwikkeling (gedeeltelijk) in de gewenste richting worden gestuurd. Hiervoor is het noodzakelijk dat de ontwikkelingen nauwgezet worden gevolgd middels een monitoringsprogramma. Het verdient aanbeveling het beheer en de monitoring van het gebied op een professionele manier aan te pakken. Dit geeft een grote kans van slagen in het bereiken van de gewenste natuurdoelen.

Aansluiting van de gebiedsontwikkeling op het gebied nabij Kasteel Heeswijk kan voor de natuurontwikkeling langs de Aa grote meerwaarde opleveren. Het natuurlijke beekstelsel van de Aa wordt hierdoor completer en robuuster en kan beter functioneren als ecologische verbindingzone.

5

Overzichtstekeningen natuurontwikkeling

Bloemrijk grasland

Plasdras zone

Poelen

Populierenbomen

Struweel en bomen

6

Beekmorfologie en waarden beekdal

Memo

Datum : 20 december 2017

Bestemd voor : Elings Landschap BV.

Van : mw. drs. C.J.M. Ottenhof en ing. G. Spruijt Paraaf :

Projectnummer : 20140238-01

Betreft : Beekmorfologie en waarden van het beekdal ter hoogte van de Heeswijkseweg te Heeswijk-Dinther

1 INLEIDING

De gemeente Bernheze wil het gebied tussen Heeswijk-Dinther en de N279 herontwikkelen. De gemeente Bernheze wil met de gebiedsontwikkeling voor dit gebied:

- Het natuurlijke systeem van de Aa herstellen en deze als ecologische verbindingszone laten functioneren;
- De landschappelijke waarde vergroten;
- Ontwikkelingsmogelijkheden creëren voor het afvalverwijderingsbedrijf aan de Heeswijkseweg te Heeswijk-Dinther.

Voor de ontwikkelingsmogelijkheden van het afvalverwijderingsbedrijf zijn twee alternatieven afgewogen in de MER. Alternatief 1 bestaat uit een keermuur van maximaal 3 meter hoog en de nokhoogte van de nieuwe kapschuur bedraagt 12 meter. Het voorkeurs alternatief 2 bestaat de nieuwe kapschuur en uit een hoge keermuur van 3 tot 6 meter. Tegen de keermuur zal een wal van 2 tot 3 meter hoog worden aangelegd met beplanting.

Deze memo gaat in op de eventuele inbreuk van de voorgenomen planontwikkeling op beekmorfologie en de waarden van het beekdal.

2 HISTORISCHE INFORMATIE

In figuur 2.1 zijn een aantal historische topografische kaarten opgenomen (bron: topotijdreis).

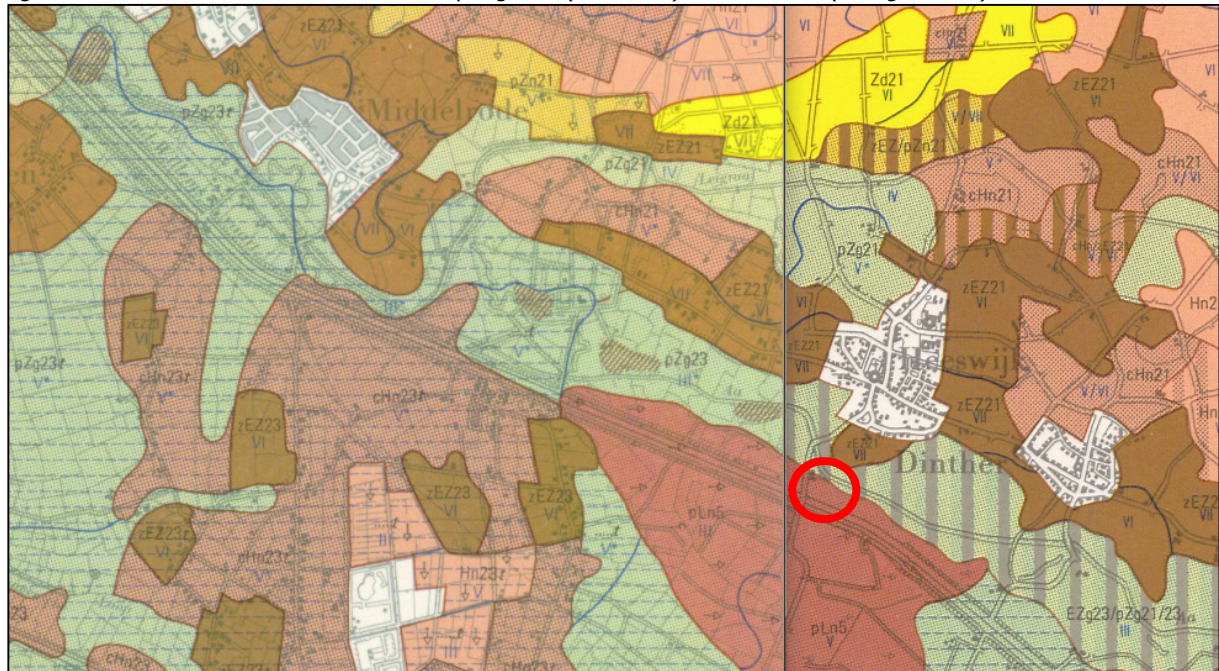
Figuur 2.1: Historische topografische kaarten van het plangebied (rode cirkel).
1900 1930

De Aa betreft van oorsprong een langzaam stromende beek. Op de historische topografische kaarten van rond 1900 en 1930 is de oorspronkelijke loop van de beek de Aa ten zuiden van Heeswijk-Dinther te zien. Aan de zuidzijde is het Zuid Willemsvaart gelegen, welke gegraven is in het begin van de 19de eeuw.

Rond 1914 is het bedrijf aan de Heeswijkseweg opgericht (de bebouwing aan de Heeswijkseweg is voor het eerst te zien op de topografische kaart van rond 1960. Op de kaart van 1930 valt de bebouwing waarschijnlijk net weg in de vouw van de kaarten). Voor die tijd was de locatie waarschijnlijk in gebruik als weiland/agrarisch gebied. In figuur 2.2 is een afbeelding van de Bodemkaart van Nederland (blad 45 West uitgave 1969) opgenomen. Hierop is te zien dat stroomafwaarts van het plangebied langs de Aa enkele eenmansessen direct langs de waterloop zijn gelegen. Een eenmanses betreft een klein verhoogd perceel met een esdek (akkers met een dikke laag opgebracht organisch materiaal). In het beekdal van de Aa liggen op de grotere eenmansessen

Figuur 2.2: Bodemkaart van Nederland met het plangebied (rode cirkel) en eenmanges (rood gearceerd)

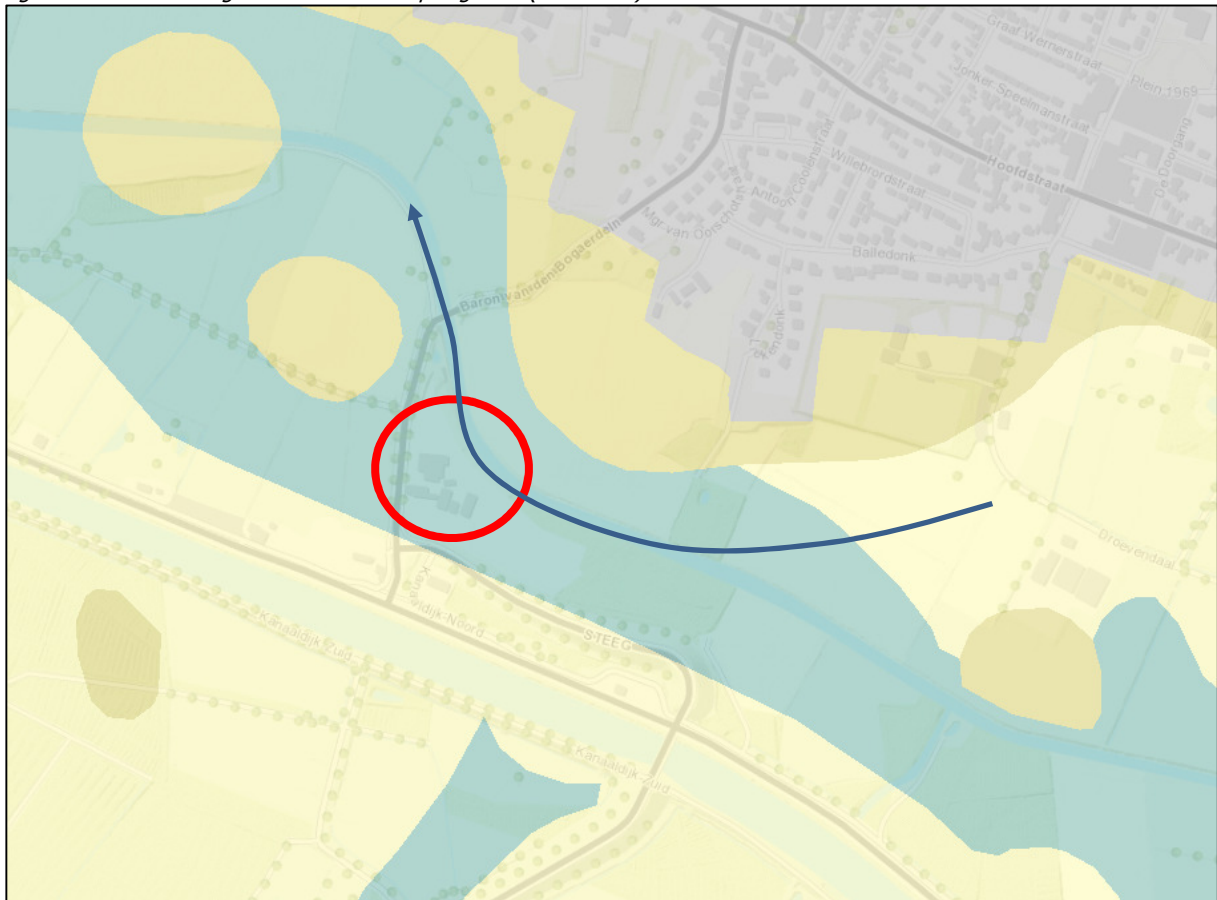
Het bos ten oosten van de onderzoekslocatie is op de kaart van 1900 al aanwezig. In juli 2010 is het merendeel van de bomen tijdens een zware storm omgewaaid. Dit is de aanleiding geweest om het perceel op te ruimen en de omgevallen bomen te verwijderen. De buitenste (dubbele) rij populieren zijn behouden.

Het Aa-dal ligt in het gebied ten westen van de peelrandbreuk, de Centrale Slenk genaamd. Het is een laagte ontstaan door afschuiving van de aardkorst, wat in het landschap leidt tot relatief grote hoogteverschillen over korte afstand. Evenwijdig aan het laaggelegen beekdal zijn relatief hooggelegen dekzandruggen gevormd. Het beekdal van de Aa wordt gekenmerkt als kwelgebied, waar grondwater vanuit de hoger gelegen dekzandruggen omhoog komt. De Aa heeft hierdoor een drainerende werking.

De oorspronkelijke loop van de Aa ter hoogte van het plangebied is waarschijnlijk bepaald door de dekzandrug ter plaatse van Heeswijk waar de beek omheen stroomde. Mogelijk dat het stuk bos ten

oosten van het plangebied hier altijd al aanwezig is geweest en de beek heeft belemmerd zich in de bocht verder richting het zuiden te verplaatsen.

Figuur 3.1: Geomorfologische kaart van het plangebied (rode cirkel).

Zoals in het vorige hoofdstuk beschreven is door de kanalisatie van de beek het beekprofiel genormaliseerd en functioneel ingericht met als doel een efficiënte waterafvoer. De oevers zijn smal en relatief steil. De Aa volgt grotendeels nog wel haar natuurlijke loop door het landschap, maar de oorspronkelijke, meanderende loop van de beek is door de kanalisatie verdwenen.

Het voornemen bestaat om binnen het beekdal van de Aa meer ruimte voor water te creëren en de Aa zijn meer natuurlijke dynamieke karakter terug te geven. Dit houdt onder andere in dat de beek weer meer ruimte krijgt om te meanderen. In de buitenbochten, waar het water het snelst stroomt, wordt grond geërodeerd, terwijl in de binnenbocht, waar de stromingssnelheid laag is, grond wordt afgezet. Dit is terug te zien in het ontwerp voor het stroomafwaartse deel van de Aa zoals weergegeven in figuur 3.2 (bron: MTD landschapsarchitecten). In de buitenbochten ontstaat zo een steile helling, terwijl in de binnenbochten een flauw talud ontstaat.

Figuur 3.2: Ontwerp stroomafwaartse deel van het beekdal Aa waarbij de Aa weer meer mag meanderen.

4 BODEMOPBOUW

Op basis van het archeologische veldonderzoek (RAAP, notitie 4929 d.d. 28 oktober 2014) is binnen het plangebied van het afvalverwerkingsbedrijf aan de Heeswijkseweg de volgende bodemopbouw aangetroffen:

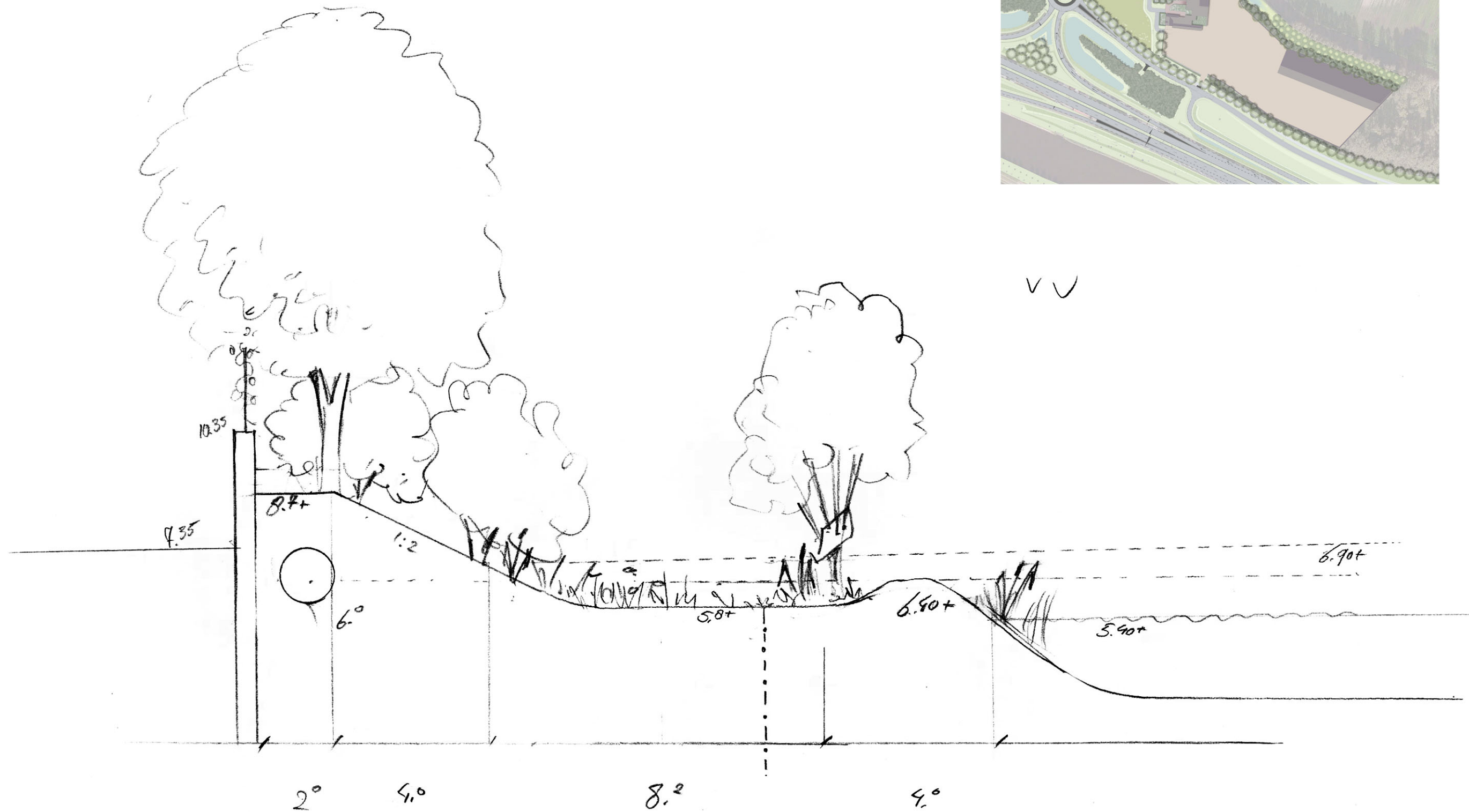
- Noordoostelijke deel plangebied: dekzandruggen met zandige veldpodzolgronden;
- Centrale deel plangebied: beekafzettingen van de Aa met natte eerdgronden (gronden met een humusrijke bovengrond);
- Grenzend aan het beekdal: natte eerdgronden in dekzandafzettingen;
- Ter plaatse van het huidige afvalverwerkingsbedrijf: verstoorte bodemprofielen tot minimaal 1,0 m-mv door antropogene activiteiten.

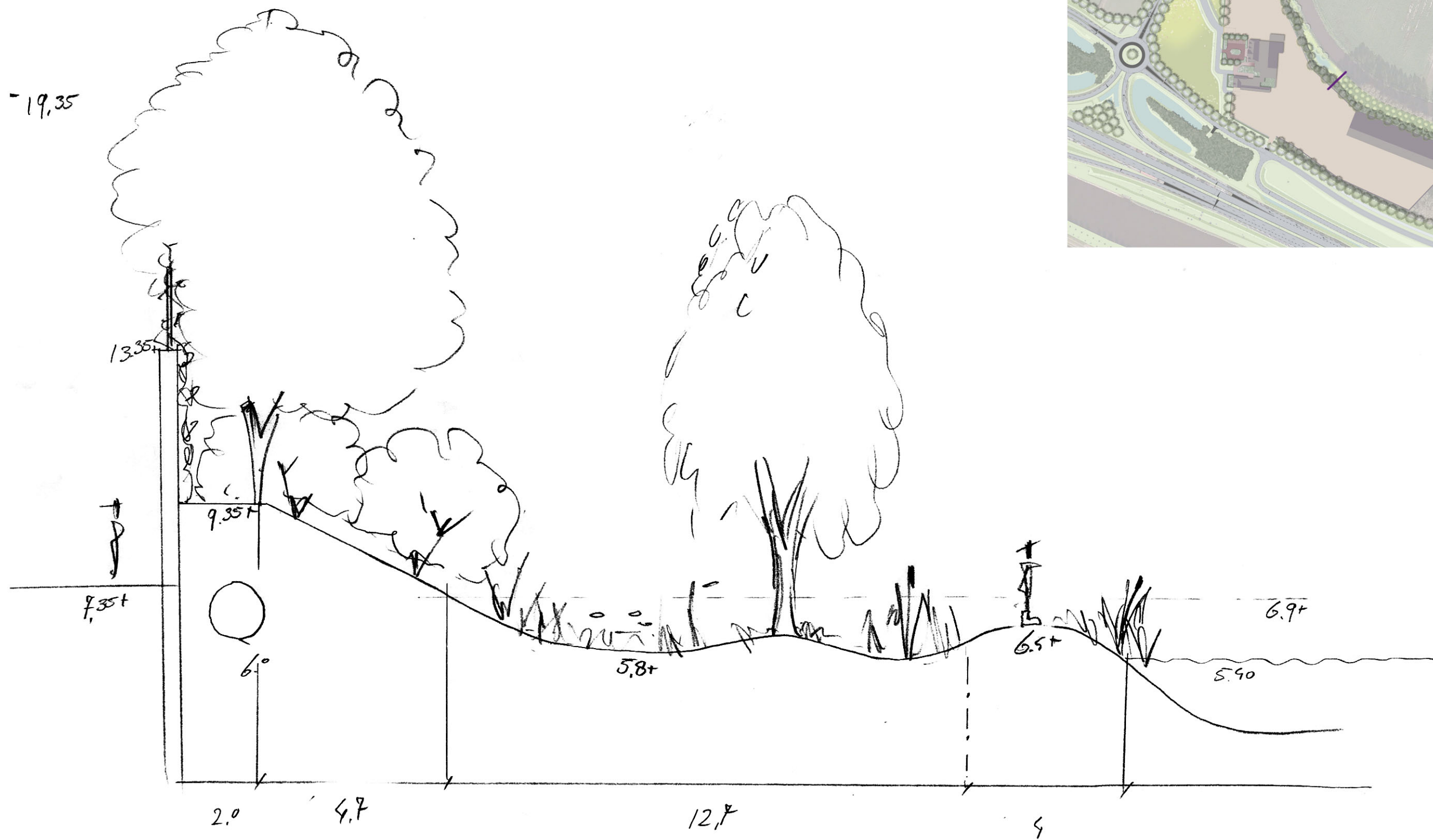
5 CONCLUSIE

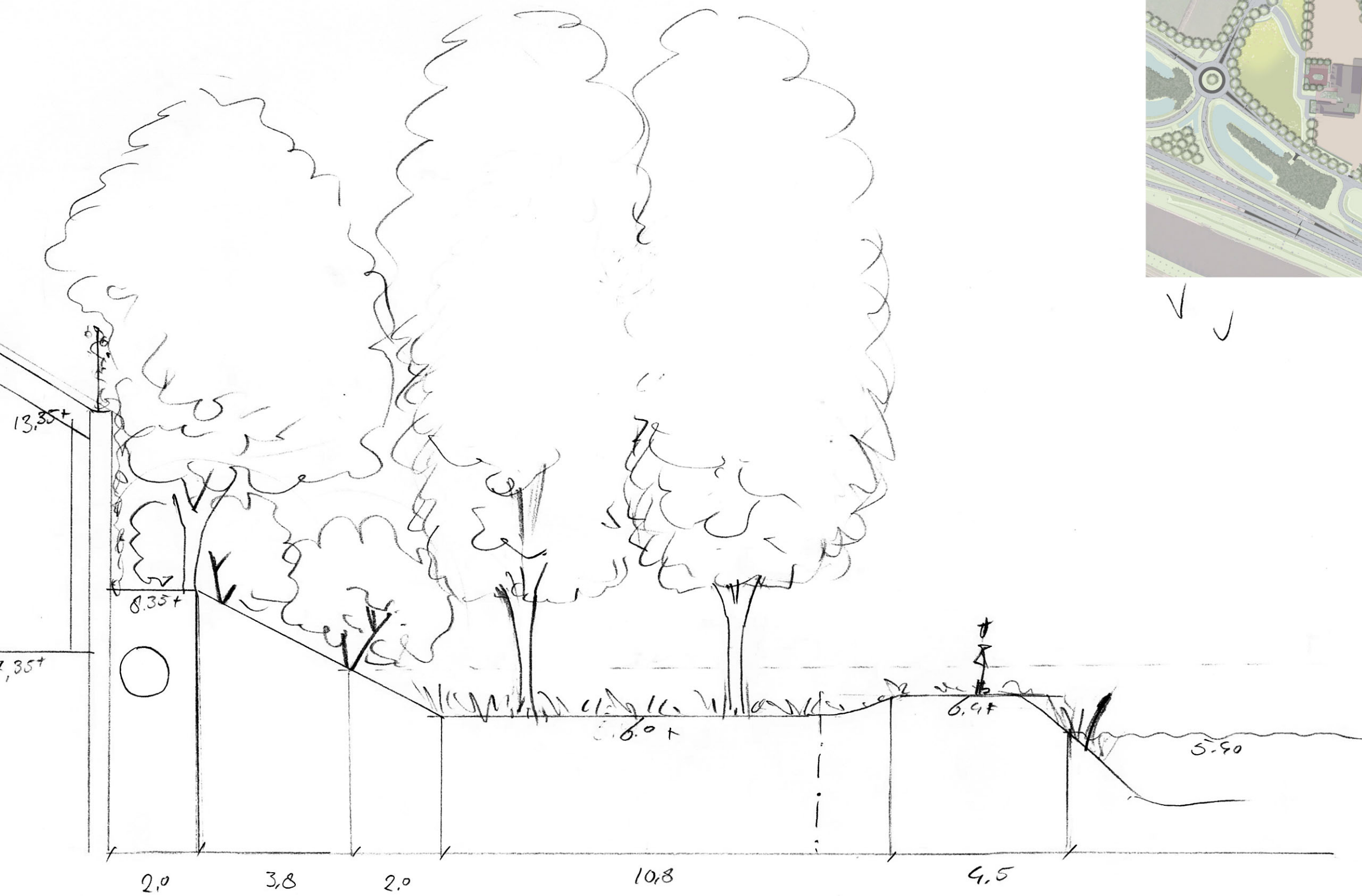
Op basis van bovenstaande verzamelde informatie kan worden geconcludeerd dat er ten aanzien van de aspecten historische ligging, geomorfologie van het beekdal en bodemopbouw in principe weinig bezwaren zijn voor de voorgenomen ontwikkeling van het afvalverwerkingsbedrijf:

- De ligging van de Aa ten noorden van het plangebied (alternatief 1 en 2) is zoals deze al ruim 100 jaar in het landschap aanwezig is. Door de kanalisatie van de beek tussen 1930 en 1960 is het beekprofiel genormaliseerd en functioneel ingericht met als doel een efficiënte waterafvoer. De Aa volgt grotendeels nog wel haar natuurlijke loop door het landschap, maar de oorspronkelijke, meanderende loop van de beek is door de kanalisatie verdwenen. Ten opzichte van de huidige situatie zal de ontwikkeling van het afvalverwerkingsbedrijf (alternatief 1 en 2) niet van invloed zijn op de geomorfologie van de beek. Met de voorgenomen ontwikkeling ontstaat ruimte voor toename van beekbegeleidende elementen;
- In het beekdal van de Aa komen op verschillende locaties van oudsher eenmansessen voor. Bebouwing verspreid langs de Aa past binnen het historische beeld van het beekdal. Vanuit dit oogpunt past de aanwezigheid van het in 1914 opgerichte bedrijf binnen het beekdal van de Aa;
- Ter plaatse van het huidige bedrijfsterrein van het afvalverwerkingsbedrijf is sprake van een verstoord bodemprofiel tot minimaal 1,0 m-mv door antropogene activiteiten. Grenzend aan het afvalverwerkingsbedrijf zijn natte eerdgronden aanwezig. Met betrekking tot de bodemopbouw zijn er geen bezwaren ten aanzien van alternatief 1 en 2;
- In alternatief 2 wordt de noordzijde het beekdal landschappelijk opgebouwd en wordt een groene wal aangelegd, bestaande uit een grondtalud van 2 tot 3 meter hoog met opgaande

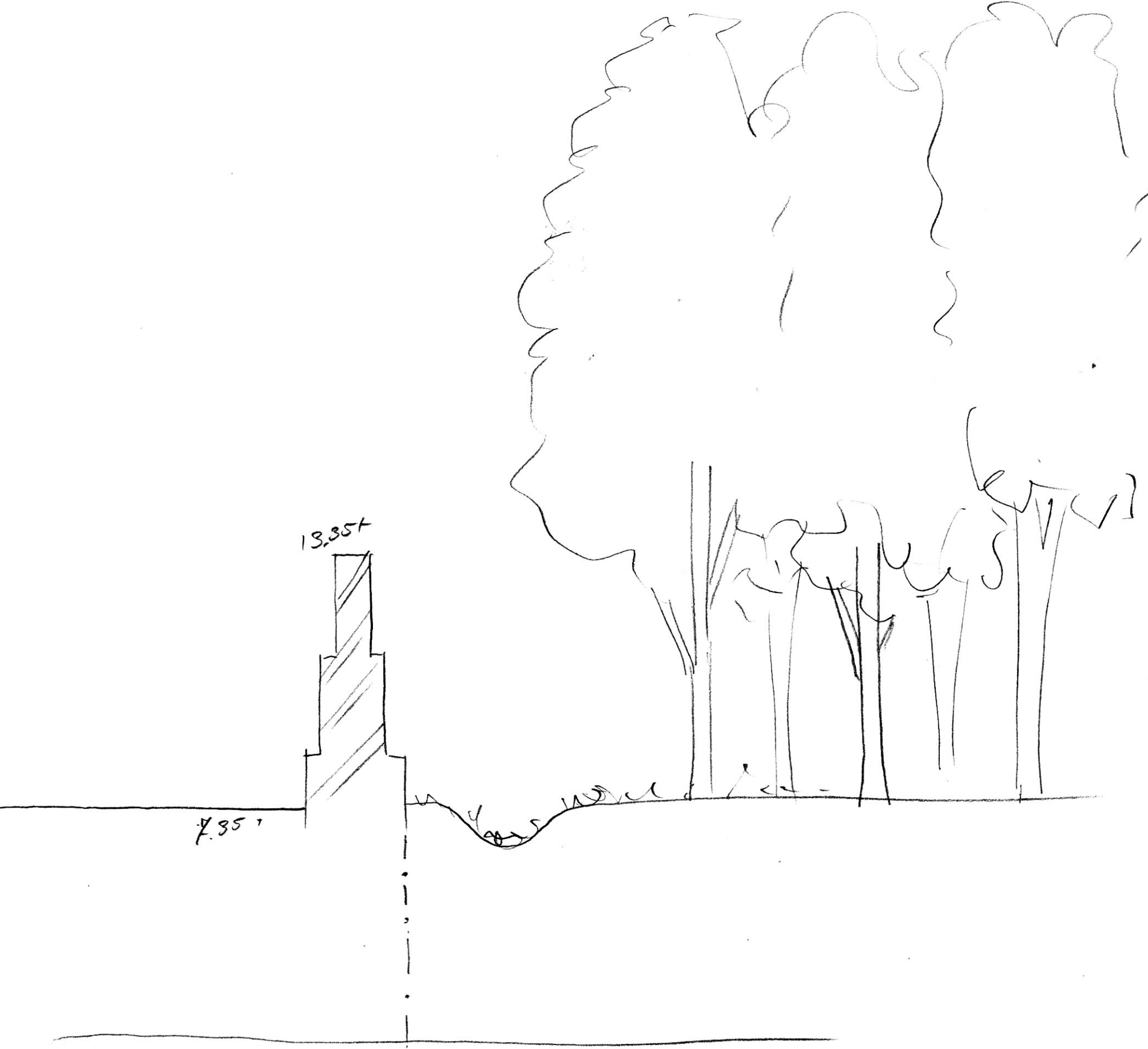
beplanting. Een steiler talud in de buitenbocht van de Aa ter plaatse van de onderzoekslocatie past in het beeld van een meanderende beek. De hoogte van het talud zal, vanwege het vrij vlakke landschap en het geringe verval en de lage stromingssnelheid van de Aa, echter beperkt van hoogte zijn (< 1 meter). Een hoger talud past in dat opzicht minder binnen het beeld van beekherstel van de Aa. Middels het landschapsontwerp kan hier mogelijk een natuurlijke invulling aan worden gegeven.

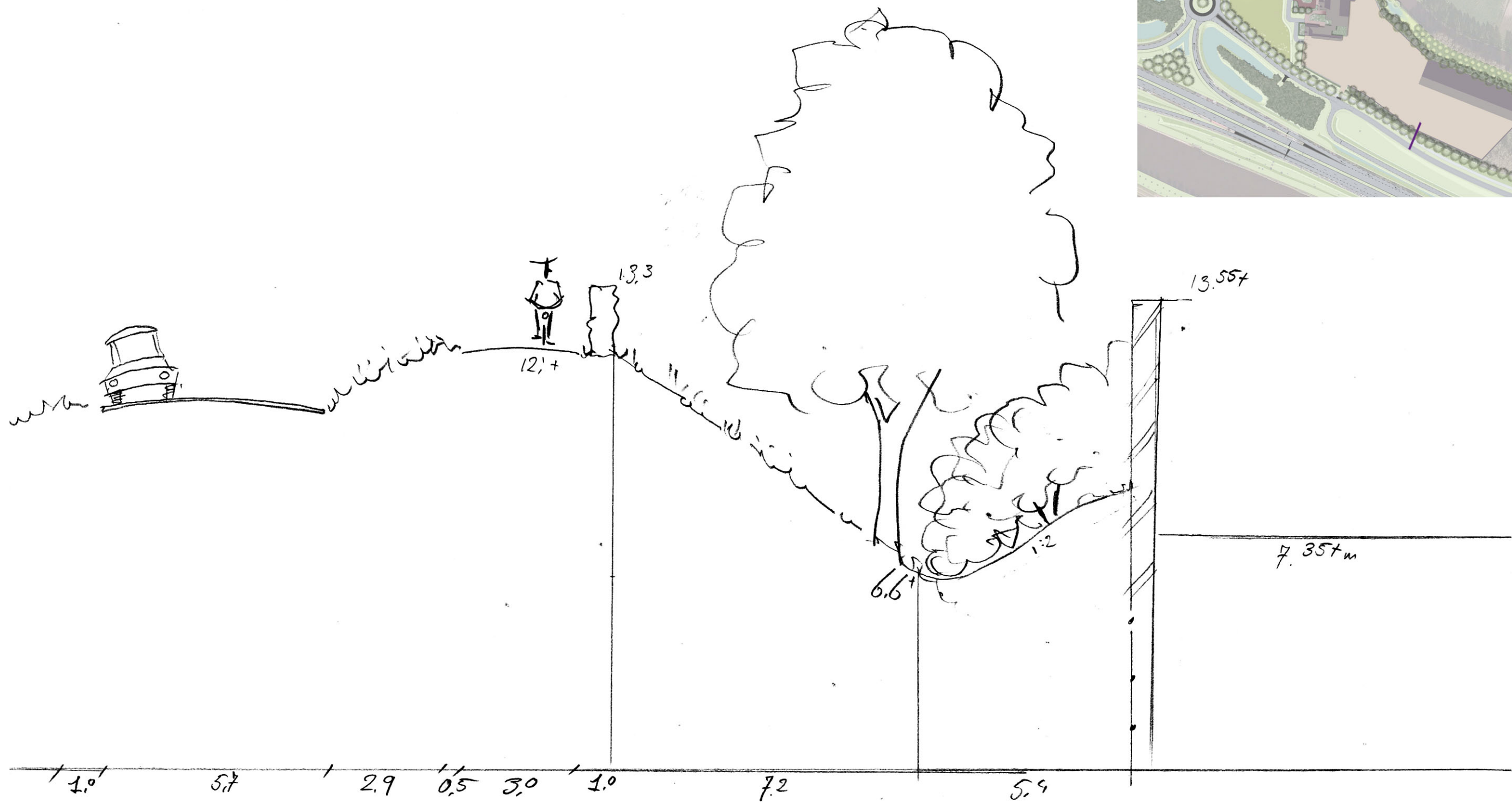

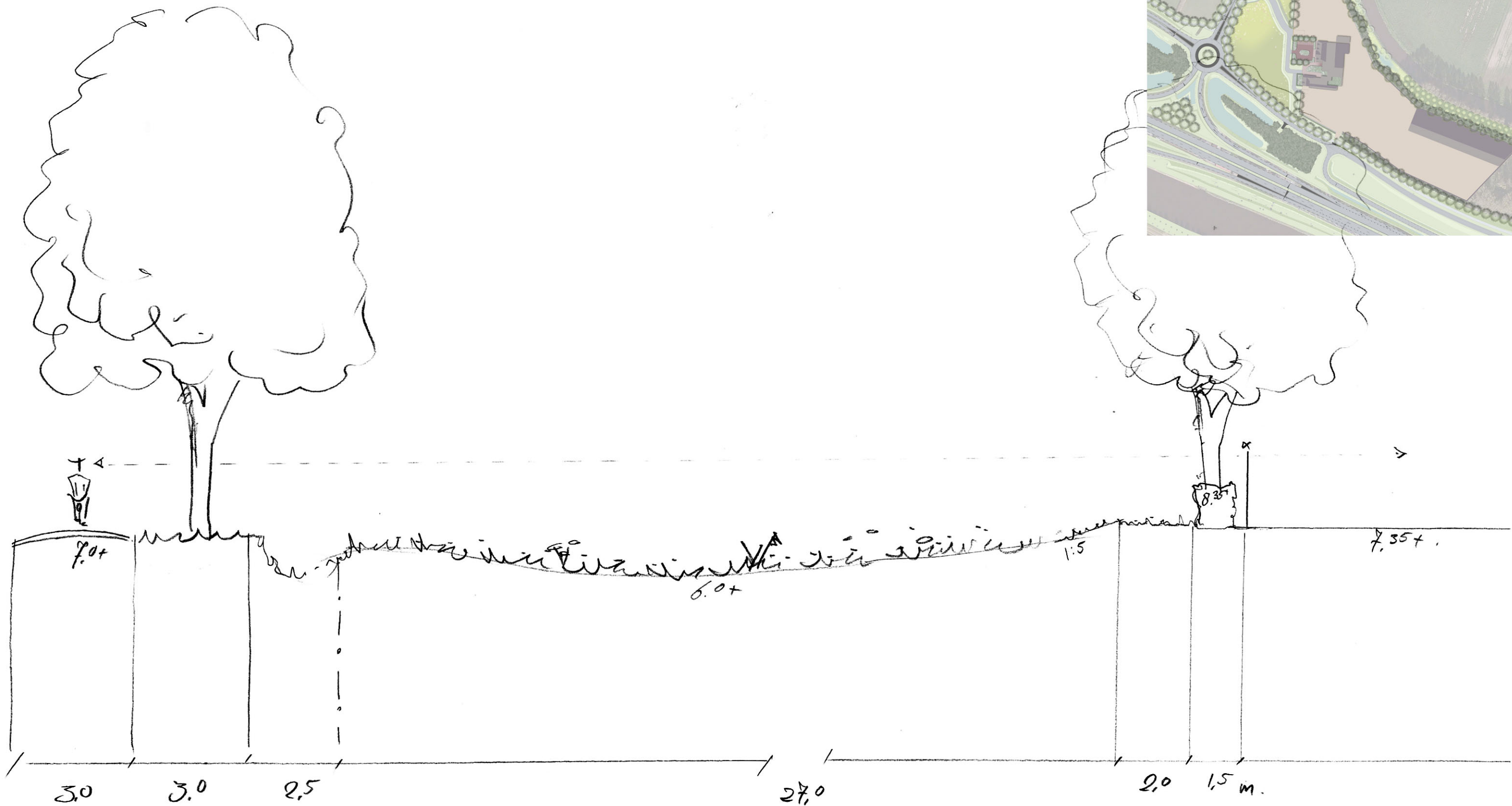

V V

8 Waterbergend vermogen projectgebied Aa-beemden

Waterbergend vermogen projectgebied Aa-beemden

Document opgesteld door: ELINGS te Heeswijk-Dinther

Op: 19 december 2016

De berekening

Om het bergend vermogen van de huidige situatie te bepalen is gebruik gemaakt van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) van het gebied (zie bijlage I) en het maximale peil van de Aa conform de berekeningen van het Waterschap Aa en Maas (zie bijlage II). Voor de globale berekening is puur gekeken naar de bergingscapaciteit van het oppervlaktewater boven het maaiveld.

Conform de berekening van het Waterschap Aa en Maas, zal het maximale peil van de Aa, in de huidige situatie, bij een situatie die eens per 100 jaar plaatsvindt zal ongeveer 6.90m + NAP bedragen.

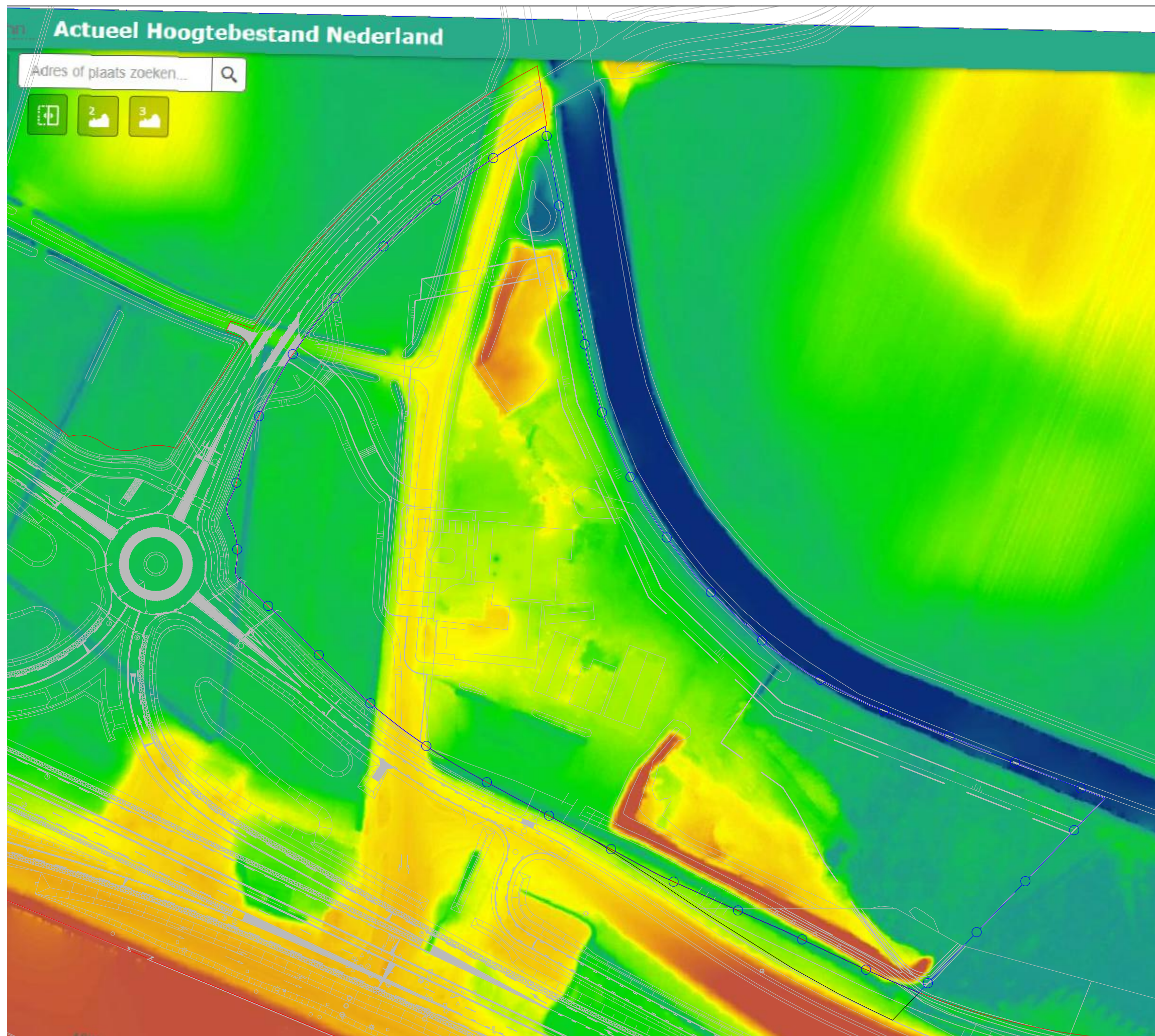
Om een inschatting te maken van het bergend vermogen van het gebied, zijn zoneringen gemaakt. Deze zoneringen geven een gemiddelde hoogte aan. De gemiddelde hoogte vermenigvuldigd met de oppervlakte van de zoneringen binnen de plangrens biedt ons inzicht in de aantal m³ wat het gebied aan water kan bergen.

In een overzicht is een berekening opgesteld (zie bijlage III). Deze is gerelateerd aan de kaarten met het plangebied en bieden inzicht in de zoneringen en oppervlaktes (Bijlage IV en V). Volgens de berekening heeft de huidige situatie een bergingscapaciteit van 5.290m³ en de nieuwe situatie 7.405m³ binnen het plangebied. Dit betekent een overcapaciteit van 2.115m³.

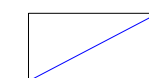
Vanuit het nieuwe bedrijfsterrein is de wens om 1.100m³ schoon water te kunnen bergen . Dit betekent dat het terrein **1.015m³** meer water kan bergen dan de huidige situatie.

BIJLAGE I

Actueel Hoogtebestand Nederland
19 december 2016

Legenda

Plangrens Aa-Beemden

Kleuren in AHN zijn dynamisch.
Er is geen legenda opmaak
mogelijk in de AHN-viewer.
Rood is het hoogste punt:
9,7m+NAP
Blauw is het laagste vlak:
5,4m+NAP

0 15 30 45
m

AHN-kaart
Heeswijkse Aa- Beemden

A3 - schaal 1:1500
19 december 2016

BIJLAGE II

Correspondentie Waterschap Aa en Maas
4 maart 2015

Marcel van Dooren

Van: Kerkhof, Erwin [ekerkhof@aaenmaas.nl]
Verzonden: woensdag 4 maart 2015 14:10
Aan: Marcel van Dooren
Onderwerp: RE: schets voor het tel. gesprek

Dag Marcel,

In navolging van ons telefoongesprek van zojuist het volgende:

Het maximale peil van de Aa, in de huidige situatie, bij een situatie die eens per 100 jaar plaatsvindt zal ongeveer 6.90 + NAP bedragen. Dit is door een hydroloog van het waterschap berekend d.m.v. het standaardcomputermodel wat we hiervoor gebruiken binnen Aa en Maas.

Dit houdt in dat de hoeveelheid waterberging die verloren gaat door de uitbreiding van Dijkhoff (het toekomstig omdijkte gebied) berekend kan worden door het oppervlak (van de uitbreiding) te nemen en dit te vermenigvuldigen met de afstand tussen het huidige maaiveld en de 6.90 +NAP. Dat is de verloren gegane hoeveelheid (potentiele) waterberging.

Als je kunt aantonen dat minimaal deze hoeveelheid elders wordt afgegraven binnen het plangebied is de ontwikkeling 'neutraal' en gaat de potentiële hoeveelheid waterberging in de nieuwe situatie niet achteruit t.o.v. de oude situatie. En daarmee voldoe je aan de regels die de Provinciale Verordening Ruimte stelt en kunnen wij er als waterschap ook mee instemmen.

Ik hoop je hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Erwin Kerkhof
Beleidsmedewerker watertoets
Waterschap Aa en Maas

T +31 73 615 68 96
M +31 6 22 97 28 11
E ekerkhof@aaenmaas.nl

www.aaenmaas.nl
Postbus 5049, 5201 GA 's-Hertogenbosch

BIJLAGE III

Berekening Bergingscapaciteit
19 december 2016

DIJKHOFF WATERBERGING

19 december 2016

Berekening waterberging binnen plangebied Aa-Beemden

Uitgangspunten

- 6,9m+NAP is de waterhoogte bij T100
 - 6,4m+NAP is de waterhoogte bij T10
 - 5,4,+NAP is de gemiddelde waterhoogte
 - de GHG is op het terrein over het algemeen 0,5m beneden huidig maaiveld
- Al het water tussen 5,4 - 6,9m +NAP is bergend vermogen.
- AHN (Actueel Hoogtestand Nederland) is geraadpleegd voor de capaciteit in de huidige situatie.

Voor de berekening is de huidige situatie en nieuwe situatie opgedeeld in vier zoneringen:

a. maaiveld 5,4 -6,0m +NAP	Dit resulteert in een gemiddelde hoogte van 1,2m.
b. maaiveld 6,0 - 6,4m +NAP	Dit resulteert in een gemiddelde hoogte van 0,7m.
c. maaiveld 6,4 - 6,9m +NAP	Dit resulteert in een gemiddelde hoogte van 0,25m.
d. maaiveld < 6,9m + NAP	Dit gebied heeft geen bergingscapaciteit op maaiveldniveau.

BERGINGSCAPACITEIT HUIDIGE SITUATIE

zonering	gem. hoogte	oppervlakte in m ²	bergingscapaciteit in m ³
a. maaiveld 5,4 -6,0m +NAP	1,2	100	120
b. maaiveld 6,0 - 6,4m +NAP	0,7	1.158	811
c. maaiveld 6,4 - 6,9m +NAP	0,25	17.436	4.359
d. maaiveld < 6,9m + NAP	0	27.180	0
TOTAAL		45.874	5.290

BERGINGSCAPACITEIT NIEUWE SITUATIE

zonering	gem. hoogte	oppervlakte in m ²	bergingscapaciteit in m ³
a. maaiveld 5,4 -6,0m +NAP	1,2	2.113	2.536
b. maaiveld 6,0 - 6,4m +NAP	0,7	4.901	3.431
c. maaiveld 6,4 - 6,9m +NAP	0,25	5.755	1.439
d. maaiveld < 6,9m + NAP	0	32.792	0
TOTAAL		45.561	7.405

Er is een overcapaciteit tov het bestaande gebied van 2.115 m³

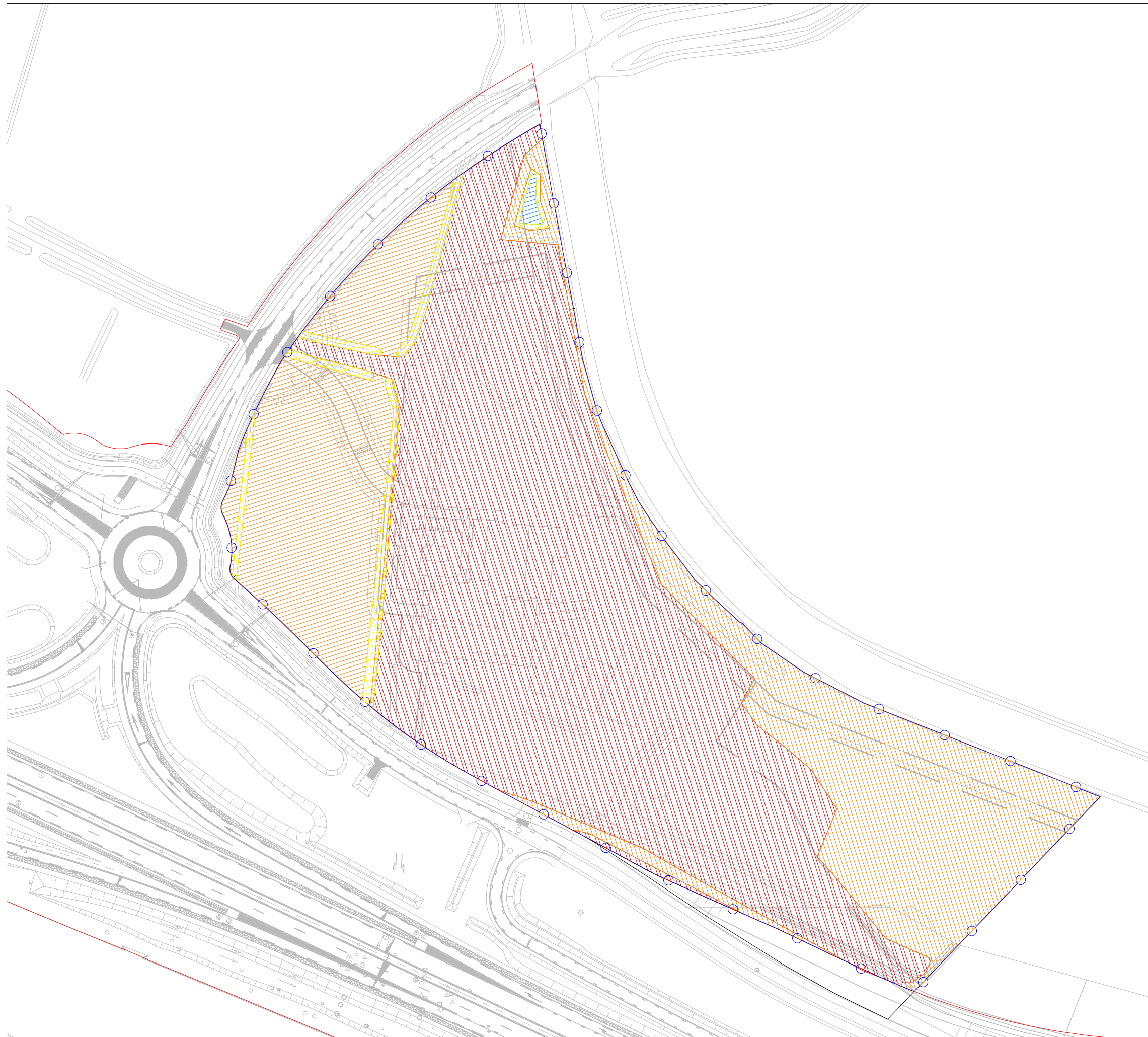
Vanaf het bedrijfsterrrein wordt 1.100m³ schoon water geborgen in het gebied.

Dit resulteert in een overcapaciteit waterberging voor de Aa tov huidig

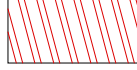
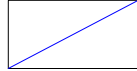
1.015 m³

BIJLAGE III

Waterhoogte bestaande situatie
19 december 2016

Legenda

- **Maaiveld 5,4 - 6,0m +NAP**
gem. hoogte 1,2m berging
- **Maaiveld 6,0 - 6,4m +NAP**
gem. hoogte 0,7m berging
- **Maaiveld 6,4 - 6,9m +NAP**
gem. hoogte 0,25m berging
- **Maaiveld <6,9m +NAP**
gem. hoogte 0m berging
- **Plangrens Aa-Beemden**

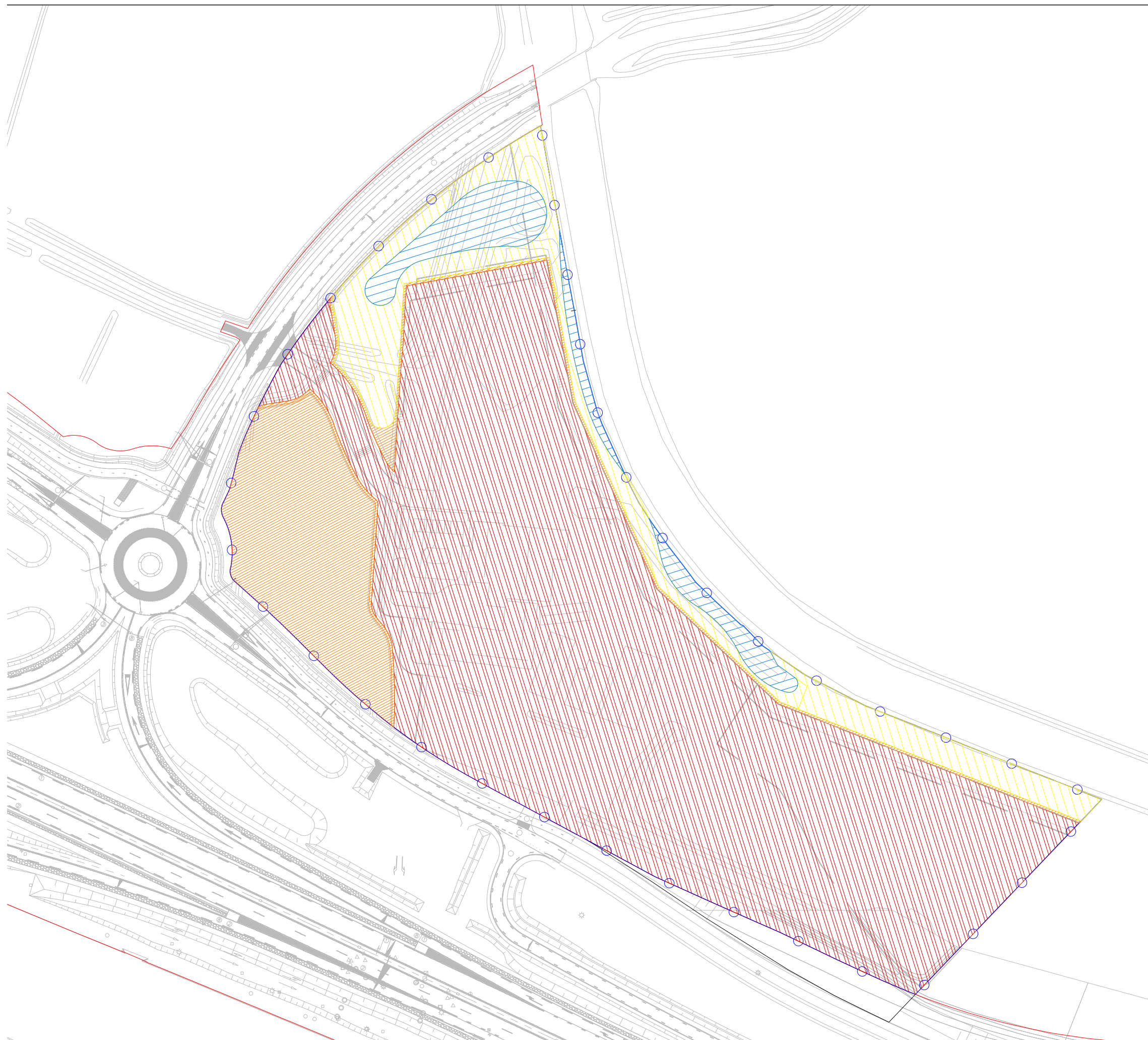
0 15 30 45
m

**Gemiddelde waterhoogten huidige
situatie Heeswijkse Aa- Beemden**

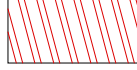
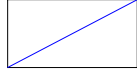
A3 - schaal 1:1500
19 december 2016

BIJLAGE IV

Waterhoogte nieuwe situatie
19 december 2016

Legenda

- **Maaiveld 5,4 - 6,0m +NAP**
gem. hoogte 1,2m berging
- **Maaiveld 6,0 - 6,4m +NAP**
gem. hoogte 0,7m berging
- **Maaiveld 6,4 - 6,9m +NAP**
gem. hoogte 0,25m berging
- **Maaiveld <6,9m +NAP**
gem. hoogte 0m berging
- **Plangrens Aa-Beemden**

0 15 30 45
m

**Gemiddelde waterhoogten nieuwe
situatie Heeswijkse Aa- Beemden**

A3 - schaal 1:1500
19 december 2016

Enviro Challenge is
een internationaal
management-
adviesbureau met
bedrijfskundigen die in
duurzame ontwikkeling
en recycling zijn
gespecialiseerd.

www.enviro-challenge.com

De Lichttoren
Lichttoren 300
NL - 5611 BJ Eindhoven
telefoon : 040 - 246 01 00
telefax : 040 - 246 01 05

info@enviro-challenge.com